

UUDISED

Baltika tõstis nina veepiirist ülespoole

Pärast kolme ja poolt aastat kahjumis tegutsemist jõudis Baltika teises kvartalis kasumisse. ▶16-17

Eesti mobiilmängude tegija jõudis eduni katsetades

Tasuta mäng "Drag Racing", mis valmis kuue nädalaga, tõi iga päev üle 60 000 kasutaja. ▶12-13

Kalastustarvete müüja kaubamärk riigiteles

Kalastuskauba müüja ja ETV on eri meelt, kas "Kala-Ilmas" nähtavad kaubamärgid on reklaam. ▶10-11

PUHKEPÄEV

Imelised augustiööd Haapsalus

Tänavune Augustibluus esitleb mitut talenti, kes varem Eestisse sattunud ei ole, peaesinejateks Buffalost pärit Lucky Peterson ja 34aastane Matt Schofield. ▶3

KOLUMN

Nägu läheb eriti pikaks, kui uurida rahvusvahelist tööjõu tootlikkuse teemat.

Tartu Ülikooli professor Raul Eamets vastab küsimusele, kas eestlane on laisk. ▶14

OMANIKUVAHETUS

Šveitslaste käest eestlastele

Varem salapärase Šveitsi omanikega firma Signaal, mille viimastest Tallinnale osutatud teenustest on tuntuim BUS-rada-de mahamärkimine, kuulub nüüd firmade kaudu TIIT ARROLE. Selgitusi lubas ta anda poole aasta pärast. ▶8-9

Äripäev

Nädalavaetus

Reede, 17. august 2012
nr 147 (4569) 2,24 eurot

↑ EUR/USD
1,2279

↓ USD/EUR
0,8144

↑ EUR/SEK
8,2347

↑ NordPool
47,18

↓ Euribor
0,613%

TUDENGID avaldasid kolmapäeval Tallinnas meelt liiga väikesed õppetoetuste vastu. Õppelaenu intresside teema kavatseb üliõpilasliit tõstatada sügisel. FOTO: ERIK PROZES

LUUBIAL

Pankade rahalehmmad

▶ Kunagi odavaimaks laenuvõimaluseks hinnatud õppelaen on fikseeritud 5% intressi tõttu pangale tulus ja maksjale kulukas.

▶1-2

NÄDALA TEGIJA

Sandor Liive

suutis taastuenergia toetamise teema meedia orbiidile lennutada

Mõni väiksem firma poleks enda firma suhtes kahjuliku eelnõu vastu sellist avalikku tähelepanu äratada suutnud nagu Sandor Liive juhitud Eesti Energia. Meediasuhtlus, mis algas pärast otsust lõpetada Narva elektrijaamas puidukütte kasutamine, on taastuenergia ja selle

toetamise järele peateemade hulka tõstnud, ja oluline see ju ongi. "Alati on keegi, kes võibda, ja keegi, kes kaotab," nentis taastuenergia toetuste ülevaatamise kohta põhiliselt tuuleparke arendava Nelja Energia juhatuse liige Kalle Kiigske. Seekord kaotab siis majandusministeeriumile alluv firma.

RÕÕMUSTAB

Töötuse rekord. Positiivse rekordini jõudis töötus – juuli lõpu seisuga oli töötuna arvel 6% tööealisest elanikkonnast ehk 39 462 inimest. Viimati oli töötukassas arvel alla 40 000 inimese jaanuaris 2009 ehk 3,5 aastat tagasi. Samas – kui töötute arv alaneb, ei alane kuidagi töötuskindlustusmaks määr, mille otsustamist on valitsus järjest edasi lükanud. Juba on käes august, eelarvete koostamise kuu. Nüüd on küll viimane aeg teema lukku panna, härrased.

Tõusuharjal Baltika. Pärast ühtejärke 3,5 aastat näidatud kvartalikahjumeid tõusis Baltika tänava teises kvartalis puhaskasumisse, mis muutis ka läinud aastase 0,4miljonilise kahjumi positiivseks. Eilne uudis kergitas kohe ka 11% võrra Baltika aktsiat, 0,587 eurole. Hoo ülevõtmine on igati vajalik, sest peagi on siinsele turule sisenemas H&M.

Rootsi kannapööre. Eesti suurim majanduspartner Rootsi kaalub majanduspoliitika suunamuutust: kärpeme asemel majandust stimuleerida. Rootsi on suutnud hoida oma krooni Euroopa majanduskriisist jätkuvalt tugevana ja SKP kõrge, seepärast võib ta endale seda ka lubada. Kuna kuningriigi edust sõltub olulisel määral ka meie edu, siis hoiame neil plaanidel silma peal ja pöidlal pihus. Ja tasub ehk meilgi vaadata, kas on nende tegevusest meil midagi kasulikku kopeerida.

Ettevõtete edulood. Majandusaasta aruanded annavad tunnistust eelmise aasta kopsakatest kasumitest: Ukrainas ehitav Riverside OÜ neljakordistas käivet ning kasvatas kasumit uskumatud 1282%, tööstustootja Ensto Ensek tegi topeltkasumi, ehituskeemia tootja Henkel Makroflex kasvatas kolmandiku võrra käivet ja kasumit. Rõivatootja Lenne paisutas käivet 50% võrra, meediakontsern Ekspress Grupp 8% võrraldes eelmise majandusaastaga.

KURVASTAB

Asutusesisene Eesti. Riigikontroll tegi auditi Tallinna Sadamas ja esitas selle alles eelnõu staadiumis dokumendi "asutusesisese kasutamiseks" asjaosalistele – tutvumiseks ja kommenteerimiseks. Väidetavalt veel enne, kui eelnõu osapoolteni jõudis, oli see juba meediasse lekkinud. Vägisi tekib küsimus, kelle huvides ja millise tagamõttega. Kui kuskil struktuurides on tunne, et riigifirmas on aeg juhte vahetada, siis saab ju konkursi korraldada.

Seisukohata komisjon. Riigikogu erakondade rahastamise järelevalve komisjon menetles kaks kuud Reformierakonna kampaaniakulude kajastamist aruannetes ega jõudnudki seisukohale. Komisjoni esimehe Ardo Ojasalu sõnul on väga raske tõmmata piiri selle vahele, mis on valimistega seotud kulu ja mis mitte. Niisugune avaldus viib omakorda küsimiseni, kas Ojasalu juhitud komisjonil üldse on pädevust või mitte. Selle peale, et mingi asi on keeruline, võiks ju hea tahtmise korral ka kiiremini tulla.

TEISIPÄEVAL

Kuidas tollivormistusega Venemaale kiiremini hakkama saada?

LOE ÄRIPÄEVAST

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Soovitus Pandile: edasi suurelt ja dividendiga!

Kuuteistkümnendat aastat Tallinki juhtiv Enn Pant võib äsjaalanud puhkusele küll rõõmsa meelega minna. Üle eile õhtul avalikustatud Tallinki II kvartali tulemused andsid hea ninanipsu Swedbank Eesti juhile Priit Perensile ja LHV Panga suuromanikule Rain Lõhmusele, kelle analüütikud ei osanud ligilähedaseltki hinnata Pandi oskust kasumit teenida.

Tallinki juhtide tegevus näitab, et mõelda tasub suurelt. See toob kasu nii omanikele kui ka kogu riigile. Kunagi riigiametnikuna laenuhaga soodsalt Tallinki eelkäija, kehvast seisust Hansatee soetanud Pant on näidanud, et oskab õigeid otsuseid langetada. Pandi riskantsed investeeringud, miljardid eurod uutesse laevadesse, hakkavad end ära tasuma. Üha kaugemale silmapiirile jääb Tallinki ainus ülemere rivaal pärast Silja Line'i ostmist, eile kahjumihoiatuse andnud Viking Line. Täna pole küsimus: "Kas Tallink võiks osta varsti Viking Line'i?" enam midagi imelikku, pigem võiks küsida, mida see ost annaks.

Tallinki õiged otsused ei tasu seejuures ära mitte ainult Rikaste TOPi jõudnud ettevõtte suuromanikele, vaid Eestile laiemalt. Esiteks on Tallink näidanud ka kogenud ärimeestele, et suurelt mõelda tasub – täpselt nagu Skype on andnud Eesti noortele usku, et vaid oma ajusid kasutades võib rikkaks saada.

Kuhu edasi? Tallinki peamine panus Eesti majandusse on ehk see, et eelkõige nende poolt maale toodavate soomlaste ehk "väikeste ekspordimasinate" voog Eestisse teeb järjest rekordeid. Põhjamaabrite panust Eesti kaubandusse hinnatakse juba tugevasti ühe kümnendiku. Ilmselt jõuaksid soomlased Eestisse ka Tallinkita, mõne teise operaatiori abil, kuid näiteks Viking Line'i käekäiku jälgi-

”

Tallinkist võiks saada üks tõeline rahvaaktsia. Selleks on dividendid hädavajalikud.

des võib öelda, et palju vähemal määral. Kiire ja mugav liikumisviis on turistivoolule ülioluline ja seda on Tallink oma investeeringutega ka pakkunud.

Toimetuse ootab nüüd huviga, mida Pant koos oma partnerite Ain Hanschmidt ja Kalle Järvelillega edasi ette võtab, nii investeerimise kui ka dividendide osas. Investeerimises on Tallink küsimuse ees, kas püstitakse "oma ampluaas" ehk turismiäris või otsitakse ettevõtte rahavoo paranemisel sahtlist välja vahepeal külmutatud Tallink City jt teised suurejoonelised projektid. Buumiajal plaaniti näiteks Tallinnas Lasnamäele rajada miljardeid kroone maksev suusatunnel, mida saanuks kasutada aastaringsest.

Äripäev usub, et Tallink võiks ulmeprojektidest eemale hoida. Tuletame igaks juhuks suuromanikele meelde, et kuna nende agressiivne investeerimistegevus on toimunud suurte laenude toel, oli Infortar väidetavalt veel mõned aasta tagasi Swedbanki jaoks üks suuremaid murelapsi. Tallinki on viinud nii kaugele just ennast õigustanud riskide võtmine, ent samas on firma siiski suutnud loobuda grandioosetest projektidest, mis pole seotud nende põhitegevusega.

Mida Tallink võiks teha, on hakata järgmisest aastast ka dividendide jagama. Kuna ettevõtte jätkab pärituules, on selleks tekkimas õigustatud ootus. Tallinki aktsia reageeriski eile tulemustele aasta järsema tõusuga. Olukorras, kus riigiettevõtteid börsile mitte lubavale Eesti valitsusele näib massiline väikeaktsionäride teke vastukarva, võiks Tallinkist saada üks tõeline rahvaaktsia. Selleks on dividendid hädavajalikud.

Ä Loe Äripäevast

INVESTORI LUGU "Pahviks lõöv kasum" eilses lehes lk 16-17

A A A A A A - C Q F L T I

A A L L M T - H C H O D U

J Q H T G D - L K K 4 B 2

W S S 7 X X - U V W Z T K

L Y Z Y H N - 3 K X Q Y 4

K E B W Y 5 - D Y S G 5 P

15 August 2012
00:00:00 UTC

guardtime
guardtime.com

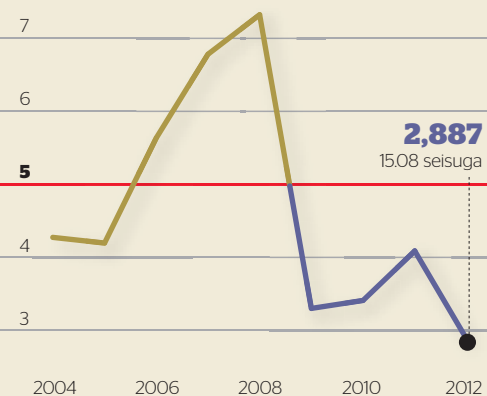
BURBERRY.COM

BURBERRY BRIT

NÜÜD AVATUD PÄRNU MNT.12/ SUUR-KARJA 20, TALLINN

A Võrdlus**Fikseeritud intress juba neli aastat turuhinnast kallim**

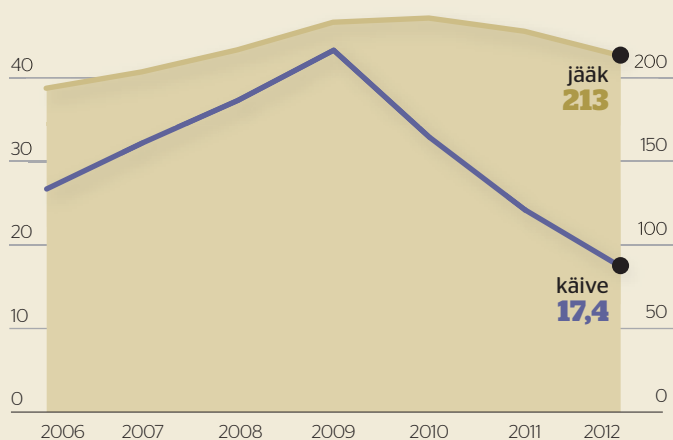
Õppelaenu kommertsintressimäär ehk turuhind septembri algul, protsentides

ÕPPELAENU INTRESS
12 kuu Euribori + 2%, kuid mitte vähem kui 5% aastas. Kui 12 kuu Euribor + 2% peaks ületama viie protsendi piiri, katab üle viie protsendi mineva osa riik.

Kallis intress on laenu võtmist kärpinud

Pankade õppelaenu käive ja jääk aasta lõpus, mln eurodes

ALLIKAS: ÕPPETOETUSTE JA ÕPPELAENU SEADUS, EESTI PANK

ÕPPELAENUSÜSTEEM

Õppelaenu nuumab panku

Iga päevaga muutub õppelaenu võtja jaoks olukord tõsisemaks, sest Euribor on rekordilises madalseisus ja langus tõenäoliselt jätkub. Kuid õppelaenu võtjatel on intress fikseeritud.

EESTI ÜLIÕPILASKONDADE LIIDU juhatause esimehe Eimar Veldre kinnitusele võtab liit õppelaenu-ga seotud muudatuste teema ette sügisel, praegu on rõhk õppetoetustel.

KEN ROHELAAN
ken.rohelaan@aripaev.ee

Praegu jääb mulje, et mida väiksem Euribor, seda rohkem finantseerib tudengist laenuvõtja pank. Kui 12 kuu Euribor peaks ületama kolme protsendi piiri, tuleb riik pankadele appi ja pakub nendele riikliku garantiina kulude katmist. Kui Euribor langeb madalseisu, saavad pangad oma tulud endiste üliõpilaste poolt tasutavate intresside kaudu. Peaks kooli lõpetanud noor sattuma maksuraskustesse, annab pank mure riigi kanda ning edasine lahendus leitakse krediidiuasutusega. Ehk siis igal juhul on pangad kaitstud.

Muutuv turg ja muutuvad seadused. Õppelaenu hinnati juba 2002. aastal odavamaks laenuvõimaluseks, sest sel ajal küündisid mitmete teiste pikaajaliste laenu intressid kõrgemale. Praeguse

kehtivas õppetoetuste ja õppelaenu seaduses pole viieprotsendilist intressimäära muudetud. Seaduse jõustumise hetkel oli kommertsintressimääraks ehk turuhinnaks 4,275% (12 kuu Euribor 2,275% + 2%), mistõttu toona tundus fikseeritud viis protsenti laenuvõtja jaoks veel mõistliku lahenduse. Kuid turg muutub ja seadus võiks sellega üritada sammu pidada.

Tallinna Tehnikaülikoolis õppinud Mari Hindov hindab õppelaenu teiste variantidega võrreldes madala intressi tõttu tudengile sobilikuks. Samuti toob ta esile pika ja paindliku tagasimaksegraafiku. Hindov kuulub nende paljude üliõpilaste hulka, kes võtsid õppelaenu 2007. ja 2008. aastal, kui laenu hulk küündis haripunkti. Tasulisel kohal riigitoetajaks õppinud neiu võttis laenu teadmise, et hiljem korvab riik selle suurema osa.

Pettumuse tõi 2009. aastal jõustunud seadusemuudatus, mis kaotas õppelaenu kustutamise õiguse mitmel teiselgi tudengil, kes olid läinud taolise eesmärgiga pank raha küsima. Kahe aastaga õppemaksu tasumiseks 50 000 krooni (3200 eurot)

END veel beebi-staatuses tudengiks nimetava Kerstini (keskel, loosungi taga) hinnangul ei ole õppelaenu sotsiaalne garantii, sest omaduste põhjal on tegemist pigem tarbimislaenu-ga.

FOTOD: ERIK PROZES

laenu võtnud Hindov peab nüüd kogu summa tagasi maksma, sest seadus käsib.

Garantii pangale, mitte tudengile. Haridus- ja teadusministeeriumi koostatud 2006.–2009. aasta Eesti kõrghariduspoliitika arengute ülevaate aruandest selgus, et “kõrghariduse valdkonna riiklikul rahastamisel ei toimunud ettenähtud kasv, kus kõrgharidusõppes sotsiaalse dimensiooni tugevdamiseks oleks õppelaenusüsteemi kui ühe instrumendi kaasajastamine”.

Viimane olulisem õppelaenu seadusemuudatus tehti just 2009. aasta 1. juulil, kui õppelaenu kustutamise õigusega jäid riigi- või kohaliku omavalitsuse asutusse või avalik-õigusliku isiku juurde tööle minejad.

Eesti Üliõpilaskondade Liidu juhatause esimehe Eimar Veldre sõnul annab praegune intress pigem pangale kindluse, kuid ta näeb õppelaenusüsteemis probleeme veel suuremal määral. “Küsimus on selles, millistel tingimustel saab laenu taotleda ja millistel tingimustel algab laenu tagasimaksmine,” selgitas Veldre, kelle hinnangul ei oleks aus õp-

pelaenu kõrvutada ühegi teise laenutüübiga, sest sellel puuduvad tudenglikud tingimused.

Veldre sõnul annab riik õppelaenu puhul garantii pankadele, kuid mitte üliõpilastele. Eeskuju võiks võtta Suurbritanniast või Skandinaaviast, kus laenu tagasimaksmine algab teatud sissetulekutaseme saavutamisel.

Olukord ministeeriumis arutusel. Veldre hinnangul ei arvestata Eestis tudengi tegeliku olukorraga, sest nimeliselt on tegemist õppelaenuga, kuid sisuliselt tarbimislaenuga.

Rahandusministeeriumi finantsturgude poliitika osakonna peaspetsialisti Helen Korju sõnul vastab õppelaen sihtotstarbelt tarbimislaenule ehk väikelaenule.

Samas tunnistab rahandusministeeriumi esindaja, et praegu ei saa õppelaenu enam liigitada väikelaenuks, kuna kogu õpingute perioodi peale võimalik laenatav summa võib näiteks 3 + 2 õpinguperioodi jooksul küündida 9600 euron. Doktorantuuris õppimise korral suureneks laenusumma märgatavalt veelgi. Seega oleks kohatu haka-

ta võrdlema ka õppelaenu intressi odavust teiste alternatiividega.

Õppelaenu teemat haldava haridusministeeriumi nõuniku Anneli Susi sõnul tegelevad sellega nii haridus- ja teadusministeeriumi kui ka rahandusministeeriumi spetsialistid ja ametnikud. Praegu arutatakse ja analüüsitakse senise süsteemi majanduslikke, sotsiaalseid ja õiguslikke tugevusi ning nõrkusi. "Kindlasti tulevad sügisel ettepanekud, kuidas olukorda parandada või muuta," kinnitas Susi.

Enam ei saa õppelaenu kõikide teiste variantidega võrreldes soodsaimaks nimetada, kuid Eestis kõige rohkem õppelaene väljastanud Swedbank ja SEB kinnitavad, et õppelaen on kinnisvara tagatiseta laenude hulgas ikkagi parima intressimääraga.

Õppelaenu intressist kaks protsenti peaks tagama pankadele kõik õppelaenu administreerimisega seonduvad kulud, vastasel juhul ei tasuks ettevõtmine rahaliselt ära. Tegemist on arusaadava nõudega, kuna pank on ikkagi kasumit taotlev ettevõte.

Ä Tasub teada **Võimalikud** **muutused alles** **paari aasta pärast**

Rahandusministeeriumi teatel näeb valitsuse 2011.–2015. aasta tegevusprogramm ette õppetoetuste süsteemi ülevaatamist, millega seoses planeeritakse õppetoetuste ja õppelaenu seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamist hiljemalt 2014. aastal.

Kui praegu keskendutakse vajaduspõhise õppetoetuste süsteemi käivitamisele, siis veel on vara öelda, kas tehakse ka samme õppelaenusüsteemi muutmiseks.

Süsteem vajab kaasajastamist

Swedbanki eraisikute krediidiportfelli juhtimise osakonna juhataja Kersti Arro hinnangul katab kaheprotsendiline marginaal nii pankade raha sisseostu hinna, väljastamise kui ka haldamise kulud. Arro sõnul peaks praegu seatud marginaal majandus tsükli jooksul kulud katma, kui eeldada, et pangal on lisaks välisfinantseerimisele ka piisav hoiusebaas.

SEB kommunikatsioonijuhi Silver Vohu sõnul katab riik kõrgete intresside puhul osa raha kallinemisest tulenevaid kulusid, kui ressursi ehk Euribori

hind peaks tõusma. Vohu hinnangul võib vastasel juhul tekkida olukord, kus pangad laenavad kallimalt, kui nad õppuritele edasi saavad anda.

Samuti nõustuvad mõlemad pangad, et fikseeritud intressiga õppelaenu korral on madal Euribor pankadele tulusam. Kuna Euribori odavnemise näol teenivad pangad õppelaenuga seonduvat tulu just kooli lõpetanud tudengite arvel, tekib küsimus, kas riigi poolt nõnda sätestatud seadus on eetiliselt läbi mõeldud. Miks peavad panku toetama alles jalgu alla võtavad noored?

ÕPPELAENUSÜSTEEM

Tudeng otsib õppelaenule alternatiive

A KEN ROHELAAN
ken.rohelaan@aripaev.ee

Umbes kümme aastat tagasi reklaamiti tudengite õppelaenu kui tolle aja parima intressimääraga toodet. Sajandi alguses tundus viis protsenti intressi nagu unistus, sest siis küündis näiteks eluasemelaenu keskmine intressimäär julgelt üle kuue protsendi, millele tuli omakorda lisada tollane Euribor.

Viimase kahe aasta jooksul on Euribori tase püsinud suhteliselt madalal ning alates aasta algusest on see laenude intressimõjutaja jätkanud langustrendi. Kui vaadata toimuvat noore inimese seisukohalt, siis tundub intressimäärade vähenemise valguses hea mõte võtta õppelaenu asemel ehk mõn-

Minu siiras soovitus on hoida emotsioonid kontrolli all ning pigem astuda säästmise- kui laenuspiraali.

Sampo Panga personaal- ja jaepanganduse direktor Tõnu Vanajuur

da alternatiivi, näiteks eluasemelaenu. Üliõpilased peavad tihti leppima kuni 300 euro suuruse kuupalga või taskurahaga, kui nii paljugi. Tüdengil enamasti puudub kinnisvara tagatis ning stabiilsest sissetulekust, mida saaks arvestada laenu võtmisel, on veel vara rääkida. Sellegipoolest uurib Äripäev viiest õppelaenu andvast pangast, millised võimalused noorel inimesel veel raha saamiseks säilivad.

Päeva kokkuvõtteks tuleb öelda, et noorel inimesel ei ole kerge laenu saada, eriti ametliku sissetuleku ja tagatiseta. Kuigi väikelaenu puhul on tingimused leebemad, küündivad intressid kõrgele. Eluasemelaenuga on jälle vastupidi, sest madalatele intressidele ligipääsemiseks peab isik suutma pangale tõestada enda väikest riskifaktorit. Kui kellelgi peaks vajadus tekkima laenuõustamise järele, soovitatakse otse pöörduda erakliendihalduri poole, sest laenude puhul ei pruugi tellerite teadmised uudishimu täielikult rahuldada.

Swedbank hoiatab kiirlaenu ja kasiino eest

Alustan laenuotsinguid Rävalla puiestelt Swedbanki kontorist. Kerge vene aktsendiga meessoost teller ütleb kohe alguses, et sissetulekuta inimesel on väga raske laenu saada. Loo-giline ka, sest miks peaks kiirkeegi andma ilma mingisuguse garantiita laenu? Proovin teada saada, kui palju peaks teenima, et pank mind 2000 euro laenamiseks jutule võtaks. Selgub, et viimase kuue kuu sissetulek peaks keskmiselt olema vähemalt 250 eurot. "Aga unustage SMS-laenu ja kasiinodes kaardimaksed!" hoiatab teller. Mees tuleb ka pidada, et intressid on küllaltki krõbedad, jäädes 15 ja 26 protsendi vahele. Kui laenutaotleja teeniks kuus juba 500 eurot, võiks telleri hinnangul intress olla 18–20 protsenti.

Aga kodulaenu? Kui vaadata langevat Euribori, peaks justkui tormama kodulaenu hanki-

ma. Swedbanki üks tingimus kodulaenu saamiseks on vähemalt 600eurone kuusissetulek. Nojah, aga kas sellest piisaks viiest protsendist madalama intressi saamiseks? Vist siiski mitte, arvab teller. Tema hinnangul peaks kuu sissetulek sellise intressi saavutamiseks küündima umbes 1500 euron, kolme protsendi saamiseks lausa 3500 euron.

Hetkel tunnen, et peale õppelaenu võtmise on muud laenamise variandid nigelad. Loodan, et Swedbanki teller ei ole laenu teemaatikaga piisavalt kursis, sest panga kodulehel annab laenuõustaja-nimeline kalkulaator pakutavaks intressiks 3,5 protsenti. See number annab rohkem kindlust, et ehk ei pea-gi minu igakuine sissetulek tegelikult nii suur olema, kui teenindaja prognoosis.

SEB: kuutasu peaks olema 450 eurot

Tornimäe tänavale SEB kontoris minnes ei ole soodsa laenupakkumise ootused just kõrged. Telleriga laenuvõimalustest rääkides kerkib esimesena taas pinnale väike-laen. Kuigi sinne pakutav intress on väiksem (13–22 protsenti), peaks regulaarne sissetulek küündima vähemalt 300 euron kuus. Samuti rõhutab teenindaja, et kuni pool sum-mast võiks kulutada laenu tagasimakseks.

Kodulaenu puhul ei saa me kaugemale panga kodulehel olevast informatsioonist. Kui küsida kergelt mureliku ilme-ga tellerilt, millise kuupalgaga oleks võimalik saavutada viie-protsendilist ja väiksemat intressi, jääb ta nõutuks. Vastava info puudumise tõttu soovitan mul konsulteerida laenuhalduriga, kellega oleks võimalik kohtuda järgmisel päeval.

Tehes kiire põike uude päeva, saan hiljem SEB erakliendihaldurilt teada, et kodulaenu saamiseks oleks vaja ligi 450eurost kuupalga, ja seda viimased kuus kuud. Kodulaenu intressist rääkides selgub, et praeguse seisuga algab SEB pakutav marginaal 2,16 protsendist, millele lisandub Euribor.

Siin tuleb mees pidada, et 2,16 on number, mida pakutakse kõige väiksema riskiga klientidele.

Kuna mina suure tõenäosusega nende hulka ei kuulu, prognoosib haldur mulle esialgu marginaaliks umbes 2,5 protsenti. Kui sellele lisada Euribor, siis tunneksin end ikkagi paremini kui 2008. aastal laenu võtnud isikud. Siis küündis ainuüksi Euribor üle 4,5 protsendi.

A Kommentaar **Noored peaksid hoiduma laenuspiraalist**

TÕNU VANAJUUR
Sampo Panga personaal- ja jaepanganduse direktor

Noored inimesed ja laenu on teemaatika, millel peab natukene pikemalt peatuma. Selles vanusegrupis inimestele tunduvad kõiksugused laenupakkumised väga atraktiivsed, on nendeks siis krediitkaardid või SMS-laenu, kuid minu siiras soovitus on hoida emotsioonid kontrolli all ning pigem astuda säästmise- kui laenuspiraali.

Ma ei soovita 18–25aastaselt noorel võtta kodulaenu. Oluline on aru saada kinnisvaraga seonduvast vastutusest ja mitte siduda end enne kohustustega, kui on olemas piisav sissetulek, stabiilne töökoht ja kindel teadmine, millise ja soovitava ka kellega koos oma tulevikku näha. Senimaani aga soovitatakse noortel esmalt erinevaid elukohti üürides leida endale sobivaim – kodulaenu on väga pikk ja oluline tähtsusega leping panga ja kliendi vahel, millega võetakse kohustus paarikümneks aastaks. Kodulaenu marginaalid erinevad tulenevalt sellest, milline on kliendi riskiprofiil ehk milline on tema sissetulek, maksevõime, tagatise väärtus ja senine krediidiajalugu.

PANGAKONTORITES
õppelaenule alternatiive küsimas käinud reporter Ken Rohelaan kinnitab, et hoolimata madalast Euriborist ei taheta noorele inimesele soodsatel tingimustel laenu anda.

FOTO: ERIK PROZES

Sampo pakub arvelduskrediiti

Jätkan teekonda Kaubamaja tänaval asuvasse Sampo pangakontorisse, kus töötab väga kitsastes tingimustes kolm tellerit. Sean tellerile taas samad tingimused, millele vastavat laenupakkumist sooviksin saada: vähemalt 2000 eurot laenu, regulaarne sissetulek puudub ja tagatist ei ole. "Hmm, päris keeruline," tõdeb umbes 30aastane meessoost teller ker-

ge muigega. Pärast mõningast mõtlemist alustame juttu kahest väikelaenusarnasest võimalusest: arvelduskrediit ja freestyle. Veerand tundi kestnud vestluse jooksul otsustan suure intressiga väikelaenude arutamistest loobuda, üritades ikkagi uurida oma võimalusi kodulaenu puhul.

Selle peale tõmbub telleri ilme tõsisemaks, tal pole muud

lisada kui see info, mis kodulehel juba olemas. Kuna teenindaja sõnul on mitu klienti haldurit puhkusel, ei teki ka niipea võimalust paremaks laenukonsultatsiooni saamiseks. Otsustan sealt lahkuda ning seada sammud Hobujaama tänaval asuvasse Nordea panka.

3.

Nordea võtaks jutule 640eurose kuupalgaga

Nordea ootesaali pehmelts diivanilt saan kutse noore naissoost telleri juurde. Kuuldes, et mul on küsimusi laenuvõtmise kohta, suunab veel õpilase staatustes töötav neiu mind kiirelt teisele korrusele kohaliku halduri juurde.

Nüüd tekib tõelise inimese tunne, sest olen tänase päeva jooksul saanud esimest kor-

da nii suure tähelepanu osaliseks, et minuga hakkab tegeleva laenudele spetsialiseerunud isik.

Nõustaja saabudes laon taas tuttavad tingimused ette. Halduri sõnul kodulaenu sellistel alustel ei antaks, aga 640eurose kuupalgaga võetaks mind juba jutule. Kui viimase poole aasta jooksul oleksin keskmiselt nii

palju teeninud, saaks pank halduri sõnul pakkuda praeguse seisuga kodulaenule 2,5protsendist marginaali.

Kuna see on praeguse seisuga esimene konkreetne number, mille keegi suudab öelda, teeb see mulle vaid head meelt. Samas järgmisel päeval selgub, et SEB pakkumine rõõmustab veelgi rohkem.

4.

Krediidipank: kontor suunab internetti

Narva maanteel asuvasse Krediidipanka sisse astudes tekitab meeldiva üllatuse, et pärast järjekorranumbri võtmist kõlab kohe kõll, mis lubab valitud laua juurde minna. Küsides sõbralikult naeratavalt tellerilt, kui palju peaksin kodulaenu saamiseks palka teenima, tekib piinlik nõutus.

Algul tundub, et tugeva vene aktsendiga naisterahvas ei saa minu küsimusest aru, kuid natuke aega hiljem selgub, et tema teadmised laenuga seonduvast jäävad pinnapealseks.

Teenindaja soovib mulle kodulehel mõne erakliendi halduriga ühendust võtta. Kui proovin teada saada, kas teller suudab mulle mingeidki laenuintresse öelda, võtab ta välja värvilise laenuinformatsiooni tabeli. Selles on aprilli seisuribor koos marginaaliga. Eel-

te arvutustega, saan tabelist teada kodulaenu marginaali 3,2 protsenti ja tarbimislaenu puhul 5,2 protsenti. Hiljem pangakodulehelt vaadates selgub, et Tallinnas ja Harjumaal peab minimaalne kuu netosissetulek olema 400 eurot ja mujal Eestis 350 eurot. Samuti ei tohiks olla kiirlaene viimase kuue kuu jooksul, mida rõhutas päeva alguses ka Swedbanki teller.

Hiljem sain e-kirjaga Krediidipanga esindajalt Allan Soonelt teada, et nende pank suudab pakkuda eluasemelaenu alates intressiga 1,35 protsenti + Euribor.

Kui see vastab tõele, siis tundub see pakkumine lausa suurepärase. Soone sõnul saab praegu sellist intressi umbes 20 protsenti Krediidipanga laenu- taotlejatest.

5.

TEHING

Signaal jätkab salapärase omanikega.

Tellimusi on juurde vaja

KEN ROHELAAN
aripaev@aripaev.ee

Värvika taustaga ASi Signaali uueks omanikuks sai sisuliselt Tiit Arro, kes alates 7. augustist täidab ka ettevõtte nõukogu liikme ülesandeid.

Paberite järgi kuulub kunagine Tallinna munitsipaalfirma Signaal osahinglase CG Invest, mida omakorda haldab kinnisvarafirma Avenurm OÜ. Avenurme täieõiguslik omanik ongi Arro.

Signaali uus omanik Tiit Arro ei soovinud telefoni teel teemat kommenteerida, paludes küsimused saata e-postiga. Signaali nõukogu esimees ja firma kunagine omanik Andres Peets teatas päev hiljem, et Tiit Arro ei soovi seda teemat siiski ka kirja teel kommenteerida. Peetsi sõnul oli Arro põhjuseks soov hoida madalat profiili. Arro viitas ettevõtte sisekorrale, mille kohaselt Äripäeva huvitavatel teemadel annab kommentaare nõukogu esimees.

"EVKs toimunud muutused on esimene samm ASi Signaal restruktureerimise protsessis. Edasised muudatused saavad nähtavaks lähema poole aasta jooksul," selgitas Peets omanikuvahetusest tingitud Signaali edasise käekäigu mõjusid.

Hind konfidentsiaalne. Signaali nõukogu esimees ei oska öelda ettevõtte müügihinna, mida teab tema sõnul vaid Tiit Arro. Peetsi hinnangul ei saa tehingu väärtust praegu mõõta ning olukorrale saaks selgust ehk umbes poole aasta pärast. "Kindlasti oleme juba jaanuaris olukorras, kus me võime uusi kommentaare jagada," täpsustas Peets.

Arro ja Peets tunnevad üksteist juba 1990ndate esimesest poolest telekommunikatsiooni valdkonnast, rääkis Peets. Nõukogu esimees meenu-

SIGNAALI nõukogu esimees ja firma kunagine omanik Andres Peets ütles, et Signaali kohta on midagi uut teada anda juba jaanuarikuus. FOTO: ANDRES HAABU

tab Arrot kui head juhti ja infotehnoloogiat valdavalt inimest.

Peetsi hinnangul tuleks Signaalil hakata mujalt väljakutseid otsima, sest suurimalt partnerilt ehk Tallinna linnalt ei saada loodetud tööd ja leiba. Arro näol soovitakse ettevõtte suuna lisakompetentsi ja -raha.

Uus juht tahab tagaplaanile jääda. Ametlikult samuti alates 7. augustist, kuid tegelikult juba mõni kuu Signaali juhatuse esimehena töötanud Andri Tõnstein üritab tagaplaanile hoida.

Kevadel maanteeameti peadirektori asetäit-

ja kohalt skandaalse suusareisi tõttu ametist lahkuma sunnitud Tõnstein suunas kõik omandiküsimustega seotud pöördumised ettevõtte nõukogu poole.

Alates 2008. aasta 1. oktoobrist kuulus AS Signaal Šveitsi firmale Neue Zuger Treuhand AG, mille kaudu pole seni selgunud Signaali tollane tegelik omanik. Vahepeal kahtlustati ettevõtte omanikuna Peetsi endist äripartnerit Urmas Sõõrumaa, kuid need väited on Sõõrumaa ümber lükanud.

Laiem avalikkus teab ASi Signaal ettevõtte, mis joonis Tallinna maha autojuhtidele pahameelt tekitanud bussiradu.

Ä Mis on mis Signaal

KÄIVE oli 2011. aastal 1,8 miljonit eurot, mis on aastaga veidi kahanenud. Sellest summast pool tuli Tallinna transpordiametile osutatud teenuste eest.

PUHASKASUM oli 2011. aastal 111 000 eurot, mis on rohkem kui poole võrra vähem kui aasta varem – 229 000 eurot.

2011. A SUUREMAD TÖÖD

Tallinna transpordiameti lepingujärgsed liikluskorralduslikud tööd – maksumus 949 000 eurot.

Randvere tee liikluskorralduslikud- ja fooritööd, maksumus 116 000 eurot.

Tondi Tennisekeskuse alltöövõtutööd (172 000 eurot).

Kuna tellijaks on otseselt või kaudselt avalik sektor, siis müügitulule avaldab olulist mõju teedeehituse ja rekonstrueerimise jätkuv mahtude üldine vähenemine aruandeperioodil ja järgneval majandusaastal.

2012. AASTA TÖÖD

Transpordiameti riigihankeleping "Liiklusseireseadmed" summas 405 000 eurot.

Sõlmitud on transpordiameti riigihankepõhine leping "Teekattemärgistus Tallinnas", aastamaht ca 600 000 eurot, "Fooride hooldus Tallinnas", aastamaht ca 200 000 eurot ja "Liiklusmärkide hooldus Tallinnas", aastamaht ca 300 000 eurot.

NOVEMBRIS 2011 on sõlmitud Merko Ehitus Eesti ASiga Ülemiste liiklussõlme fooritööd 2011-2013 kogumahu 575 000 eurot.

Tee-ehitusobjektide liikluskorralduslikel alltöödel plaanib ettevõtte osalust mahus ca 150 000 eurot.

Edasised muudatused saavad nähtavaks lähema poole aasta jooksul.

Signaali nõukogu esimees Andres Peets

Lügane vallavalitsus müüb kirjalikul enampakkumisel Aa Hooldekodu hoonestatud kinnistud katastritunnustega 43701:003:0123 ja 43701:003:0124, sh Aa mõisahoone.

Kinnistute alghind on 290 000 eurot, millele lisandub OÜ Häcke poolt rendilepingu ajal tehtud auditeeritud investeringute jääkväärtus summas 495 000 eurot.

Kirjalikud pakkumused ostuhinna kohta tuua või saata kinnises ümbrikus märgusõnaga "Pakkumus Aa mõis" **Lügane vallavalitsuse aadressil Kiviõli tee 8, 43301 Lügane.**

Pakkumuste esitamise tähtaeg on **20.09.2012 kell 12.**

Enampakkumise tingimustega saab tutvuda aadressil **www.lyganusevv.ee**

Lisainfo: vallavanem Arno Rossman, tel 332 5845 ja 515 3071, arno.rossman@lyganusevv.ee

Enampakkumise objektidega tutvumine toimub alates 27. augustist eelneva registreerimise alusel.

Soe talv sulatas Fortum Tartu majandustulemusi

Peamine põhjus oli soo talv, sest soojatootmine sõltub välistemperatuurist, põhjendas ASi Fortum Tartu juht Margo Külaots loodetust kehvemaid majandustulemusi.

Fortum Tartu konsolideeritud müügitulu oli mullu 25,2 miljonit eurot, mis on aasta varasemast 13% väiksem. Ka kontserni puhaskasum – 8,4 miljonit eurot – jäi planeeritule (9,2 miljonit eurot) alla. 2010. aastal teenis Fortum Tartu 12,3 miljonit eurot kasumit.

Ettevõtte müüs eelmisel aastal soojust 369 GWh ehk 53 GWh

võrra vähem kui 2010. Samas elektrienergia müügi- ja soojuse müügi maht oli mullu 202 GWh ehk 4% suurem kui aasta varem. Elektrienergia müük moodustas mullu ärituludest 50,4% ning soojusenergia müük 48,6%.

"Elektrienergia müük tõusis tänu koostootmisjaama väga heale töökindlusele ja heale personalile," rõhutas Margo Külaots.

Kui elektrienergia müügi- ja soojuse müügi prognoosid on hea, siis soojuse müügi prognoosid on halvad. Kui elektrienergia müügi- ja soojuse müügi prognoosid on hea, siis soojuse müügi prognoosid on halvad.

enam. Soojusenergia müügi- ja soojuse müügi prognoos on 380 GWh.

Külaotsa kinnitusele loodavad nad eelkõige just uusi kliente juurde saada. "Esiteks on mingil määral elavnenud ehitustegevus ja kindlasti on üheks sihtgrupiks need, kes praegu kütavad elektriga. Elektrituru avanemisega tõuseb oluliselt elektrienergia hind ja ilmselt hakatakse endale otsima midagi mõistlikumat kütteks. Võrreldes alternatiivsete kütetallikatega on Tartu kaugkütte soojus väga konkurentsivõimeline," selgitas Külaots.

ARIPAEV.EE

Suuremad polikliinikud jäid kasumisse

Ä KADI HEINSALU
kadi.heinsalu@aripaev.ee

Majandusaruannete järgi olid Eesti suuremad perearstikeskused mullu kasumis, neist suurim, Medicumi kontserni kuuluv AS Medicum Perearstikeskus suurendas kasumit võrreldes 2010. aastaga viis korda, kirjutas ajaleht Meditsiinuudised.

26 nimistuga Medicum Perearstikeskuse tegutsemispiirkonnad on Tallinn, Tartu ja Harjumaal. Ettevõtte kasum oli 109 000 eurot (aasta varem 21 715 eurot). Veel 2009. aastal oli perearstikeskus kahjumis. Perearstikeskuse käive oli seejuures võrreldav tunamullusega ehk 2,58 miljonit eurot. Sellest lõviosa ehk 2,3 miljonit eurot moodustas haigekassa leping.

Tasuliste teenuste maht oli 2011. aastal 232 000 eurot, mis on paarikümne tuhande euro võrra vähem kui aasta varem.

Mitmekordne kasumi kasv. Teine suur perearstikeskus, 31 000 kindlustatud hõlmava nimistuga OÜ Pärnu Perearstid saavutas 16 300eurose kasumi. Võrreldes 2010. aastaga kasum kahekordistus. Perearstikeskuse käive oli 1,8 mln eurot ja seegi suurenes. Võrdseid osanikke on ettevõttes

14. Tegevjuht Jaan Lemendik on ka üks omanikest.

Dividende on Pärnu Perearstid kahel viimasel aastal makstud kokku 65 000 eurot, kuid eelmise majandusaasta tulemusel eest dividende ei määratud.

Perearst Eva Gustavsonile kuuluv OÜ Mustamäe ja Nõmme Perearstikeskus teenis 18 300 eurot kasumit. Käive pisut vähenes, olles 1 279 970 eurot. 2010. aastal oli ettevõtte kahjum 7500 eurot. Dividende ei määratud, kuid aasta varem maksti neid 51 000 eurot. Osahingusse oli koonduvad 16 arstipraksist, kindlustatud patsiente oli 24 000, koos kindlustamata patsientidega ca 29 500.

Kasumist oli mullu ka perearstikeskus Sinu Arst, mis teenis ligi 14 000 eurot kasumit. 2010. majandusaasta eest maksti ka dividende 12 500 eurot, tänava dividende ei määratud. Ettevõtte 85% kuulub perearst Anneli Kalle-Talvikule ja 15% perearst Kristi Partsile.

Eesti Perearstide Seltsi juhi Diana Ingerainen osalusel Järveotsa Perearstikeskus OÜ oli mullu kahjumis, kuna maksti välja teise osaniku Virge Ottise pärand. Keskuse kahjum oli 14 713 eurot, 2010. aastal oli kasum 32 347 eurot.

MUPAK jäi nulli

Tallinna Munitsipaalperearstikeskus (MUPAK) lõpetas mul-luse esimese tegevusaasta nulliga.

MUPAKi müügitulu oli 77 536 eurot. Keskmise brutopalk keskmiselt viiele töötajale oli 1470 eurot kuus. Eve Karu juhitud OÜ Tallinna Munitsipaalperearstikeskus alustas tegevust 2. mail 2011. Praegu komplekteerib uus juht Kristel Amjärv juuba teise samasuguse perearstikeskuse meeskonda, mis alustab õismäel järgmise aasta alguses. Aruandes seisab, et nimistutes-

se on registreerunud ka Tallinnas töötavaid välismaalasi – lastega pered Pakistanist, Austriast, Saksamaalt, üliõpilased Hiinast, Venemaalt, Slovakiast. Kahjuks ei valda välismaalased eesti keelt, mistõttu on nende teenindamine aeganõudvam, lisati aruandes.

Eestis tegutseb teinegi munitsipaalperearstikeskus – OÜ Rannu Perearstikeskus Noorima külas, mille omanik on Rannu vald. See keskus teenis mullu 59 000eurose käibe juures 850eurose kahjumi.

Eesti riik ostab Ericssonilt 94 miljoni eest elektriarvesteid

Võrguettevõtja Elektrilevi korraldatud riigihankel osutus edukaks Ericsson Eesti, mis tarnib ja paigaldab nelja aasta jooksul ligi 630 000 kaugloetavat arvestit.

Arvestite ostu, paigaldust ja vajalikke infosüsteeme hõlmava investeeringu maksumus on ligikaudu 94 miljonit eurot.

Võrgueeskirja kohaselt peavad kõik tavalised elektriarvestid olema kaugloetavatega asendatud hiljemalt 2016. aasta lõpuks. Uued nutikad arvestid va-

bastavad elektritarbijad näidustatavate kohustusest ja lihtsustavad avatud elektrituru toimimist.

Lepingu järgi paigaldatakse esimesed 5700 kaugloetavat arvestit selle aasta lõpus pilootprojekti käigus, millega testitakse kogu lahenduse toimivust erinevates tingimustes. Kaugloetava arvesti eest klient eraldi maksta ei pea, kauglugemisele üleminekuks vajalikud investeeringud on arvestatud võrgutasudesse.

ARIPAEV.EE

GRANIIDIST TÄRINGUKIVI ÄÄREKIVI MÜÜK JA PAIGALDUS

www.raekivitehas.ee e-mail: info@raekivitehas.ee tel 555 00 560

Eestimaa on ilus!

PUHKA EESTIMAAL

www.maaturism.ee

Valmisfirmade müük, äri- ja mittetulusõuühingute asutamine

Firma kätte 24h jooksul! Suur nimevalik

 www.wasp.ee
info@wasp.ee
Tel. 6 77 01 55
Mob. 51 12 061

ML-TRANSPORT

Osakoormate vedu tagaluukautodega TALLINN – HELSINKI – TALLINN

Enne kl 12 tellitud veos järgmisel tööpäeval sihtkohas!

tel: +372 505 5074
info@mltransport.ee

www.mltransport.ee

HINNAD

Euroopas kallines toit enim Eestis

Toiduhinnad tõusid eelmisel aastal Euroopa Liidus keskmiselt 3,2%, enim kallines toit Eestis – 8,5% ja Lätis – 7,8%. Kõige vähem tõusid toiduhinnad möödunud aastal Rootsis ja Iirimaa. Alkohoolsete jookide hinnad tõusid mullu kõige rohkem Suurbritannias (5,8%) ja langesid enim Iirimaa (-2,0%). Tubakatoode hinnad tõusid ELis keskmiselt 6,2%, kuid kõige enam Küprosel (15,8%) ja Eestis (14,3%), kirjutas statistikaameti blogis ameti hinnastatistika talituse juhataja Eveli Šokman.

HISPAANIA

Pangaabi võib kiirendatult käiku minna

Hispaania saab ilmselt kiirkorras esimese väljamakse kokku kuni 100 miljardi euro suuruselt abipaketist riigi pankadele, kirjutas agentuur Bloomberg informeeritud allikatele viidates. Põhjuseks on Euroopa Keskpanka läinud kuul kehtestatud piirangud sellele, palju keskpank pankadele riigi tagatisega võlakirjade vastu laenu annab.

 peugeotee

 Peugeot 508 Active 1.6 THP 156hj Erihind 17 520 € Hinnavõit 6 575 €	 Peugeot Partner Tepee Access 1.6 HDi 92hj Erihind 14 280 € Hinnavõit 2 395 €	 Peugeot RCZ Sport 1.6 THP 200hj Erihind 28 500 € Hinnavõit 2 280 €
 Peugeot 508 SW Active 1.6 THP 156hj Erihind 19 800 € Hinnavõit 5 695 €	PEUGEOT LAO MÜÜK!	 Peugeot 308 Break Access 1.6 VTi 120hj Erihind 13 920 € Hinnavõit 3 135 €
 Peugeot 5008 Access 1.6 VTi 120hj Erihind 15 120 € Hinnavõit 3 780 €	HINNAVÕIT KUNI 6575 € PIIRATUD KOGUS ÜLISOODSAID LAO AUTOSID!	 Peugeot 3008 Active 1.6 THP 156hj Erihind 18 600 € Hinnavõit 3 570 €
 Peugeot 4007 Business 2.2 HDi AT 156hj Erihind 28 800 € Hinnavõit 4 755 €	 Peugeot 107 ACTIVE 1.0 5D 68hj Erihind 10 164 € Hinnavõit 1 128 €	 Peugeot 308 Access 1.6 VTi 120hj Erihind 13 200 € Hinnavõit 2 660 €

5 AASTAT GARANTIID

www.peugeot.ee/ladu

Sõiduautode keskmine kütusekulu: 4,3–9,3 l / 100 km ja CO₂ emissioon: al 113–220 g/km. Peugeot sõiduautodele on 2-aastane tootja garantii +3 aastat lisagarantiid läbisõidupiiranguga 100 000 km. Hinnad sisaldavad käibemaksu 20 %. Fotod on illustriativsed. Autosid on piiratud kogus. Pakkumine kehtib kuni autosid jätkub.

PEUGEOT
MOTION & EMOTION

Tallinn
Amserve Sõpruse
Sõpruse pst 151; Tel: 620 0950

Tallinn
Auto Forte
Tartu mnt 87 D; Tel: 699 7510

Tallinn
Metro Auto
A. H. Tammsaare tee 53; Tel: 654 0300

Tartu
Amserve Turu
Ringtee 32; Tel: 730 0666

Haapsalu
Uuemõisa Autokeskus
Tallinna mnt 78, Uuemõisa; Tel: 472 4010

Jõhvi
Marine Auto
Jaama tn 42 B; Tel: 332 1071

Kuressaare
Kuressaare Autoteenindus
Kalevi pöik 2; Tel: 452 1041

Viljandi
Roel
Tallinna tn 97; Tel: 433 0987

Pärnu
Marine Auto
Roheline tn 66; Tel: 449 9072

Valga
Salome Tartu
Pihlaka tn 2; Tel: 733 7580

Rakvere
Wiru Auto OÜ
Kreutzwaldi 5B; Tel: 329 5560

Narva
Marine Auto AS
Tiimani tn 5; Tel: 354 5001

REKLAAM

ETV saade
rikkus
head tava.

Kalastustarvete
müüja
reklaamib end
riigiteles tasuta

KADRI JAKOBSON
kadr.jakobson@aripaev.ee

Kalastustoodete firma juht saatis kultuuriministeeriumile kaebuse, milles juhib tähelepanu varjatud reklaamile ETV2 saates "Kalailm". Eesti Rahvusringhääling möönis, et tegijad pole järginud hea tava põhimõtet ning lubasid kõrvaldada järgmistest saadetest kaubamärgid ja toote nimed.

"Lähtudes printsiipidest "reeglid on olemas vaid selleks, et neid rikkuda" või "kui ei tohi, aga väga tahtes võib ikka", ei ütleks meiega ära tasuta reklaamist riiklikus telekanalis," ütleb kirja autor, kalastustooteid müüva firma Salmo & Luts juhatuse liige Aleksei Antiptšik. "Paraku ostan ma reklaami-aega erakanalitelt," lisab ta.

Saadet vaadates võib tekkida õigustatud küsimus, miks kannab saatejuht nädalasse nädalasse ühe kalastustarvete kaubamärgiga mütsi või miks on külalisel seljas tema juhitud firma kaubamärgiga vest. Asjatundjad märkavad ekraanil konkreetse firma ja toodete nimesid.

Tegijad müügimeestega seotud. Teise varjun-di annab asjale see, et lisaks MTÜ-le Koos Kalale on saate tegijad veel seotud kalatarvete poeketi-ga Kalastuskeskus.

"Minu arust on tegemist ilmselge varjatud reklaamiga," ütleb Antiptšik. "Härja Tomberg ei pruukinud teada, et nimetatud MTÜ taga on kommerts-ettevõtte, millel on üle-eestiline kalastustarvetega

kauplev kauplustevõrk ja internetipood. Naiivne oleks arvata, et MTÜ ainus eesmärk on kalapüügi populariseerimine Eestis. Kalapüügist on võimalik rääkida väga pikalt ja põhjalikult toodete brände mainimata. Need saated ei eelda ka kalastustarvete tootvate firmade sümbolika riiete kandmist. Kõiki saates mainitud brände võib näha nendele kuuluvates kauplustes," selgitab ta.

Kui ETV ekraanil saab saatetegijatega seotud firma reklaami tasuta, siis erakanalisse tuleb eetriaega osta kalli raha eest. Antiptšiku firmal on sõlmitud leping reklaamiagentuuriga, mis volitab viimast reklaamima firmat ja selle tooteid TV3 ja TV6 saates "Kalamehejutud".

"Kahjuks on lepingu tingimused konfidentsiaalsed, mis ei võimalda meil avaldada lepingus märgitud summat. Samas võin põhjendatult oletada, et sarnase telesaate edastamine erakanalilt võib tellijale maksta kuni 5000 eurot saate eest," ütleb ta.

Telekanal tootepaigutust ei näe. Ministeeriumi kultuuriväärtuste asekanstler Anton Pärn küsis selgitust ERRi juhitl Hanno Tombergilt.

"Oleme seisukohal, et nimetatud saated ei sisalda tootepaigutust," ütleb Tomberg oma kirjas. Tema sõnul ei saa tootepaigutuseks pidada seda, kui

ERR ja saate tootja ei ole toote, teenuse või kaubamärgi kaasamise eest saadetes tasu ega tasuta kaupa saanud.

"Taunime, kui saatejuhid või intervjuerijad kannavad selgelt nähtava kaubamärgiga särke, mütsi või jopet. Oleme sel teemal kohtunud saate tootjatega ja juhtinud tähelepanu rahvusringhäälingu hea tava vastu eksimisele. Tootja on lubanud nimetatud puudused saatest kõrvaldada," ütleb Tomberg.

Ta lisab, et samas ei saa minna ka teise äärmusesse ja kirjutada intervjueritavatele ette, millist riietust nad kalapüügi ajal kandma peavad.

Nimetatud kaubamärke pole saadetes üleekepioneeritud ja neile eraldi tähelepanu juhitud. "Saatelõigud, millele viitas ka kaebuse esitanud OÜ Salmo & Luts, tuleb tootjal ümber monteeri-da. Kalatarvikud, mida kasutatakse kõnealusel saates, pole unikaalsed ja neid müüakse mitmetes kalakaupu vahendavates kauplustes, kaasaarvatud OÜ Salmo ja Luts kauplustes," lisab Tomberg.

Kaubamärgid kaovad eestrist. Kultuuriministeerium vastas Antiptšikule, et Eesti rahvusringhääling pole edastanud varjatud äriteateid ning pole rikkunud tootepaigutuse nõudeid ning saate tootja on lubanud järgmistest saadetest kaubamärgid

Naiivne oleks arvata, et MTÜ ainus eesmärk on kalapüügi populariseerimine Eestis.

kalastustooteid müüva firma
Salmo & Luts juhatuse liige
Aleksei Antiptšik

Fidenter muutis omanikku

KADRI JAKOBSON
kadr.jakobson@aripaev.ee

Reformierakonna propagandaväljaannete kirjastamisega tegelenud Fidenteri omanik ei ole enam peidetud Šveitsi privaatpanga konto taha, vaid augustis on väärtpaperiregistri andmetel selle omanikuks saanud ettevõtte juhatuse liige, Reformierakonna nõunik Remo Tiigirand.

15. augusti seisuga näitab Eesti Väärtpaperikeskus, et Fidenteri omanikuks pole enam Šveitsi privaatpanga konto – Bank Julius Baer & Co, Estland Main Account – taha peitunud omanik, vaid Fidenter kuulub 100% Remo Tiigirannale.

Tiigirand ise pole seni Äripäeva küsimustele vastanud. Kellelt ta osaluse omandas, miks toimus omanikuvahetus just nüüd, kui Fidenteri tegevus on tõusnud avalikkuse huviorbiiti ja kas omanikuvahetus toimus Tiigiranna enda otsusel või partei surve – neile küsimustele me vastust ei saanud.

Fidenterile kuuluvad ka Reformi kaubamärgid. Tiigirand on varem kinnitanud, et Fidenter kuulub talle. Samas on Julius Baeri meediajuht Jan Vonder Mühl Äripäevale öelnud, et privaatpangana eeldavad nad oma klientidelt pangas oleva vara suurus alates miljonist eurost.

Fidenter oli kuni 2008. aastani tavaline riilifirma, millel puudus majandustegevus. Ettevõtte kuulus Reformierakonna sihtasutuse Kodanikuhariduse Sihtasutuse juhatuse liikmele Remo Tiigirannale.

Fidenter omandas 2010. aasta kevadel neli Reformierakonna kaubamärki ja tasus vajalikud riigilõivud.

Aastail 2008–2011 kirjastas Fidenter Reformierakonna propagandaväljaandeid. Tiigirand on kinnitanud, et erakond oli ettevõtte ainus klient ja äri-lises suhtes erakonnaga oldi veel 2012. aasta alguses. Nüüd enam ettevõtte Tiigiranna väitel sisuliselt ei tegutses.

Uued BMC bussid nüüd Eestis!

OÜ Renneks Kaubandus
Suur-Sõjamäe 36, Tallinn • tel 646 5140
www.bmc-baltic.eu • www.renneks.ee

Ä Mis on mis Riigiteles end reklaamivad kalandusfirmad

MTÜ KALALE (saate tegija)
Asutajad Priit Kallas, Marek Purgats
Juhatusel liige Priit Kallas
OÜ KALALE
Osanik KV Holding (omanik Martin Meier)
Juhatusel liikmed Priit Kallas ja Martin Meier
OÜ VIIS MEEST PAADIS
Osanikud Uku Tulev, Marek Purgats, Martin Meier, Priit Kallas, Vladislav Koržets.
OÜ KULDKALA
Marek Purgats, Priit Kallas, Vladislav Koržets, Uku Tulev, Martin Meier
MTÜ KOOS KALALE
Vladislav Koržets, Martin Meier, Uku Tulev

REKLAAM Rapala kaubamärkide ja toodetele ETV saates "Kalailm". Rapala nokamütsiga Martin Meier. FOTO ERIK PROZES

ja tootenimed kõrvaldada. Saate produtsent Priit Kallas ütles oma kirjas, et saates on mainitud väga mitmeid ja erinevaid landi, ridva, rulli ja muu varustuse kaubamärke.

"See on kõik harrastuspüüdja jaoks kuldaväärt info ning võrreldav püügipaiga valiku ja mitmete teiste muude nüanssidega selle hobi juures. Võimatu on toota sarja nii, et varustust ei kasuta ning paratamatult on üksikõik millised tooted, olgu siis ühe või teise tootja omad, selleks vajalikud. Sarnaselt võiks paluda spordi uudistes sportlasel jalast võtta jooksukingad, kuna need esindavad teatud kaubamärki," selgitas Kallas.

Tasub välismaa riiklikelt kanalitest eeskujut võtta. Antiptšik ütleb, et kui rahvusringhääling positioneerib end reklaamivaba meediaks, tuleks sellest põhimõttest ka kinni pidada.

"Igasugused tagauksed omakeelsele inimesele vaid provotseerivad huvide konflikte. Vastupidise, positiivse näitena võib tuua ühe välisriigi tuntud riikliku kanali, mille autodest jutustavas saates oli salongitöötajate riietel kõik firmadele viitavad embleemid kinni kleebitud. Samuti polnud võimalik kindlaks teha kaadrisse jäävate autode marke. Samasugust käitumist, suhtumist ootaks ka kalasuttsaadete tegijailt," leiab Antiptšik.

Ossipenko kasumiljon eurot

Aastaid Ida-Virumaa suuremate linnade tänavapuhastuse hangetel mängleva kergusega puhta töö teinud suurärimehe Nikolai Ossipenko firma N&V teenis mullu miljon eurot kasumit.

Ettevõtte käive oli 2011. aastal kaheksa miljonit eurot, seda on 2,7 miljoni võrra rohkem kui aasta varem. Kasuminumber suurenes miljoni euron.

Majandusaasta aruandes kirjutas Ossipenko, et järjest tiheneva konkurentsi tingimustes on võtmesõnaks efektiivsus.

"Meie eesmärkideks 2012. aastal on kindlustada tootmise püsiv kasv ja omakapitali tulutase ning reageerida kiiresti turu muutustele. 2012. aastaks on planeeritud investeeringuid uutesse masinatesse ja seadmetesse ca 320 000 euro väärtuses," märkis Ossipenko.

ARIPAEV.EE

Ligi: sissetulek kasvab hindadest kiiremini

Üldiselt on sissetulekute kasv olnud hindade kasvust kiirem, märkis rahandusminister Jürgen Ligi eilsel valitsuse pressikonverentsil.

"See on ammu teada, et meie hinnad kipuvad kiiremini tõusma kui eurotsoonis keskmiselt, sest nad on endiselt madalad," rääkis Ligi. "Suurusjärg on 80% Euroopa keskmisest hinnatase-mest." Ligi lisas, et hindade kallal vägivallatseda ei saa ja mingit imerohtu hindade alandamiseks pole.

ARIPAEV.EE

Henkel Makroflex müüs mullusest 30% enam

Soome tehase tootmise ületoomine Eestisse ja müügikasv meie peamistel turgudel, loetles ehituskeemiat tootva ASI Henkel Makroflex juht Sirje Aal peamisi tegureid, mis tagas ettevõttele 30 protsenti suurema käibe.

Henkel Makroflexi müügitulu oli eelmisel aastal 96,7 miljonit eurot, aasta varem oli see 74,6 miljonit eurot. Mullune edukas aasta tõi ettevõttele ka suurema kasuminumbri – 12,2 miljonit eurot. Aasta varem teenis firma 10,7 miljonit eurot puhaskasumit.

Aali sõnul näitasid väga head kasvu eelmisel aastal eelkõige Venemaa, Saksamaa ja Prantsusmaa turg. Kõige rohkem eksportis ettevõtte Venemaale – 63% kogu ekspordikäibest.

Kasv põhiturul. "Enam ei ole teist tehast kinni panna ja Eestisse üle tuua," muigas Aal küsimuse peale, kas ka tänavu on oodata kolmandiku võrra suuremat käivet. "Suures korporatsioon on niimoodi, et tulemustest räägitakse siis, kui korporatsioon on oma tulemused avaldanud. Meie põhiturud näitavad ka

tänavu kasvu, näiteks Venemaa on praegu väga ilusti kasvamas. Ikka loodame tänavu paremat tulemust kui mullu."

Henkel Makroflexi 2011. aasta majandusaruande kohaselt planeerib ettevõtte 2012. aasta müügikäibeks 105 miljonit eurot ja ärikasumiks 12 miljonit eurot (2011. aastal oli ärikasum 11,3 miljonit eurot).

2010. aastal sulges Henkeli kontsern Henkel Makroflex OY tehase Soomes ning tõi kogu polüüretaanvahtude tootmise üle Pärnu tehasesse.

ARIPAEV.EE

Balti M&A ja Riskikapitali Foorum 2012

18. oktoobril 2012

Tallinnas, Eesti Kunstimuuseumis
Ürituse töökeel on inglise keel

Juba kolmandat aastat tulevad kokku Eesti, Läti ja Leedu juhtivad era- ja riskikapitalifondide esindajad, investeerimispankurid, advokaadid ning ettevõtete juhid ja omanikud, et arutada päevakajalisi teemasid Balti M&A (ühinemiste ja ülevõtmiste) turul.

I sessioon: M&A suundumused Euroopas ja Balti riikides

Sessiooni ja arutlusringi moderaator: SEB Enskilda Balti ettevõtete rahanduse juht **HENRIK IGASTA**

Kohalike investeerimispankade ja nõustajate paneeldiskussioon Baltimaade M&A suundumustest

Redgate Capitali juhatuse liige **AARE TAMMEMÄE**
Porta Finance'i partner **JULIUS GRIGALIŪNAS**

II sessioon: Era- ja riskikapitaliteemaline õpikoda

Sessiooni ja arutlusringi moderaator: Eesti Riskikapitali Assotsiatsiooni juhatuse esimees ja BaltCapi asutaja **KRISTJAN KALDA**

Peamised väljakutsed erakapitali investeeringute tegemisel Balti turul

Litcapitali asutaja ja juhtivpartner **ŠARŪNAS ŠIUGŽDA**
East Capitali esindaja **GERT TIIVAS**
BaltCapi investeerimisdirektor **ASTRA NEIMANE**
Swedbank Investeerimisfondide Läti juht **HARIJS ŠVARCS**

III sessioon: M&A ettevõtjate kogemused

Sessiooni ja arutlusringi moderaator: Soraineni vanempartner **AKU SORAINEN**

Balti ettevõtete kogemused

Olympic Entertainment Groupi juhatuse liige **MADIS JÄÄGER**

Kuidas kultuurilised erinevused võivad mõjutada läbirääkimisi ja tehingu sõlmimist

Air Maintenance Estonia juht **DAVID RICHARD WILLIAMS**

IV sessioon: Edukate M&A ning riskikapitali tehingute eeldused

Sessiooni moderaator: Redgate Capitali juhatuse liige **VEIKKO MARIPUU**

Tagatiste kasutamine

DLA Piper UK partner **ELIA MONTORIO**
Soraineni juhtivpartner **PEKKA PUOLAKKA**
Citi Venture Capital Internationali partner **ASHWIN ROY**

Mezzanine: alternatiivne viis ülevõtmise finantseerimiseks

Darby Private Equity juht **ARKADIUSZ PODZIEWSKI**

Kava täieneb jooksvalt

Soodushind 160 eurot (km-ga 192 eurot) **kuni 8. oktoobrini.**
Tavahind 200 eurot (km-ga 240 eurot).
Lisainfo ja registreerimine telefonil 667 0304 või seminar@aripaev.ee

Korraldajad:

TEHNOLOOGIA

Eesti ainus telefonimängutootja kasvab jõudsalt.

Creative Mobile valmis algajaid vahendama

KADRI PÖLENDIK
kadri.polendik@aripaev.ee

2010. aastal Vladimir Funtikovi loodud OÜ Creative Mobile käive on kahe aastaga kasvanud ligi kolm korda, läbimurre saavutati kergesti haaratava automänguga.

Kaks aastat tagasi alustas Creative Mobile vaid viie töötajaga: asutajad Vladimir Funtikov, Serhiy Slyeptsov ja Sergei Panfilov, kes arendasid mängu, ning lisaks turundusspetsialist ja kunstnik. Alates sellest sügisest töötab ettevõtte kümme korda rohkem inimesi – kokku 53. Kontor Tallinnas Pärnu maanteel jäi väikeseks ning selle aasta juuli lõpus koliti uutesse ruumidesse Narva maanteel, mille asukoht on mõneti märgilise tähendusega, sest ettevõtte asutaja, 25aastane Vladimir Funtikov on Narvast pärit.

Tallinna tuli Funtikov pärast Narva Pähklime

gümnaasiumi lõpetamist 2006. aastal, kui ta asus õppima Tallinna Tehnikaülikoolis äriinfotehnoloogiat. Seda soovitas talle isa, kes leidis, et praktiline oleks õppida midagi, mis on seotud nii IT kui ka majandusega. “Mõtlesin, et kui tahan tulevikus kindlalt tööle saada, on tehnikaülikool usaldusväärne valik,” leidis Funtikov.

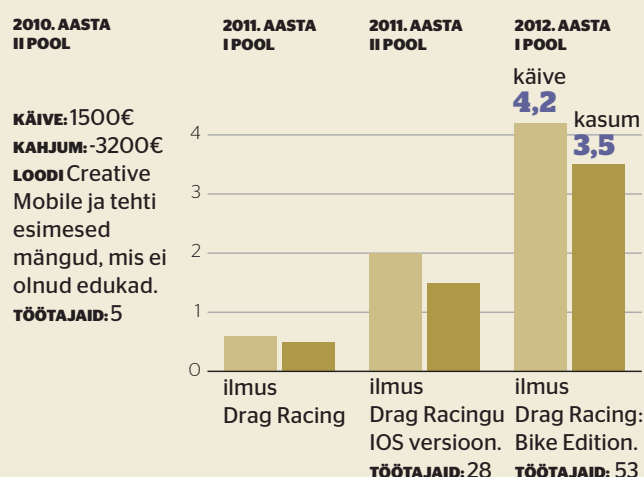
Eriala esialgu väga ei paelunud, sest seal oli vaja programmeerida, mis tundus talle matemaatilise ja igav. Väiksena kunstikoolis käinuna pidas ta ennast küll praktiliseks, kuid loovaks inimeseks, keda matemaatika ei huvita. Ülikoolis selgus aga, et programmeerimine on huvitav ning ta tahaks sellega tegelema hakata.

Töökogemus mobiilirakenduste alalt. Nii reageeris Funtikov tööpakkumisele, kus mobiilirakendustega tegeleva Kanada firma Mobile Post Production Eesti allüksus Ketsujin Studios otsis programmeerijat. Tulevast ettevõtjat intervjuerisid tema praegused kaasfirmajuhid Slyeptsov ja Panfilov. Esmalt suhtuti entusiastlikku tudengisse skeptiliselt, kuna tal polnud programmeerimi-

Ä Tulemused

Creative Mobile'i arenguhüpe kahe aastaga

miljonites eurodes

ALLIKAS CREATIVE MOBILE

PRAEGU

25aastane Vladimir Funtikov rajas mobiilimängufirma pärast ülikooli lõpetamist ja see on praegu kasvanud arvestatavaks 50 töötajaga firmaks. FOTO: ERIK PROZES

Ä Kommenteer Pani kanna maha tihedal alal

GERRI KORDES,
OU Fortumo juhatusel

Vladimir on järjekordne hea näide noorest ja nutikast Eestis elavast vene juurtega tehnoloogiaettevõtjast, kes hoiab madalat isiklikku profiili, aga teeb vägevaid asju. Mobiilirakenduste globaalne turg on kohutavalt konkurentsitihe ja Vladimiril on õnnestunud oma tiimiga leida seal valdkond, kus keegi neist parem ei ole.

Creative Mobile'i areng on tõestanud Vladimiri võimet ülikiiirelt õppida – üks asi on ise garaažinurgas geniaalne rakendus arendada, aga teine asi luua ja juhtida edukalt 50inimeselist firmat.

Koostöö Vladimiriga sujub meil hästi, partnerina on ta väga kiire mõtlemisega ja konkreetne. Loodame lähiajal ühist projektidega nii Creative Mobile'it kui ka Fortumot veelgi edukamaks muuta.

Tegeleb sellega, mis talle tõeliselt meeldib

KADRI UGAND,
OU Gamefounders juhatusel

Kohtusin Vladimiriga selle aasta alguses, kui kutsusin teda Gamefoundersi investori ja mentoriks. Ta on mõnusa konkreetne, hästi siiras ja mõtleb avatult kaasa, mistõttu leidsime temaga kergesti ühise keele.

On näha, et see, mida ta teeb, meeldib talle, ning ta ei tee seda raha või prestiiži pärast. Näiteks kui vaadata töötajate arvu kasvu, siis üks asi on juhtida firmat paari sõbraga, teine asi on juhtida 40 töötajat.

„Üks asi on ise garaažinurgas geniaalne rakendus arendada, aga teine asi luua ja juhtida edukalt 50inimeselist firmat.

Gerri Kordes

„Mängudega on alati võimalus, et teed midagi rumalat ja lihtsat ning inimestele see meeldib.

Vladimir Funtikov

se kogemust. „Nad andsid mulle testülesande ja ma võtsin seda väga tõsiselt, et neile oma oskusi tõestada. Ma sain selle töö ja nii sai minust programmeerija,” rääkis Funtikov.

2009. aastal lõpetas Funtikov ülikooli ja kaotas ka töö. Siis tekkis küsimus – mis edasi? IT-huviline noormees proovis luua äsja turule tulnud Androidi telefonile rakendust. Seda ei saatnud küll suur edu, kuid Funtikov teenis natuke raha ning talle hakkas meeldima mõte valdkonnaga tõsisemalt tegeleda.

Edu saabus ebaõnnestumise järel. Funtikovil oli suur unistus luua oma firma. Ta kohtus endise töökaaslase Serhiy Slyeptsoviga, kellel oli samasugune mõte. Rakenduste loomise asemel otsustati kätt proovida mängudega. „Rakendus peab lahendada mingeid probleeme, kuid selleks tuleb probleem esmalt leida. Mängudega on alati võimalus, et teed midagi rumalat ja lihtsat ning inimestele see meeldib,” tõdes Funtikov.

Nagu ikka uute tulijatega, ei saatnud neid edu. Esimesed mängud said vähe allalaadimisi ega too-

nud raha sisse, mille järel otsustati muuta äristrateegiat.

Pärast korduva katsetusi loodi 2010. aastal tasuta mäng „Drag Racing”, mis valmis kolme inimese töö tulemusel kuue nädalaga. Lihtsate vahenditega tehtud kergesti haaratav automäng kogus kiiresti populaarsust: uusi kasutajaid lisandus iga päev 60 000–80 000. See omakorda kasvatas hüppeliselt Creative Mobile'i käivet, mis on suurenenud ligi kolm korda ning jätkab kiiret kasvamist.

Kasutajate soovil valmis sel suvel „Drag Racing: Bike Edition”, mis on esialgse mängu laiendus, kus on autode asemel mootorrattad. Seegi on juba praegu väga populaarne, Androidi rakenduste poes on kasutajate pandud hinnete keskmine 4,4 punkti viiest.

Funtikovi sõnul on plaan sel aastal välja lasta veel umbes kümme mängu, samuti on firmal käsil palju uusi projekte. Kavas on kaasata ka väiksemate tootjate mängu, millel iseseisvalt väga hästi ei lähe. „Ei ole mõtet välja lastada ainult enda mängu. Otsime ka teisi projekte, sest meil on hea meeskond, kes saab aidata neid ellu viia.”

Müügi- juhtide klubi Balbiinos

31. augustil

Balbiino ekspordijuht **KADI KRIIT** räägib, millised on olnud tema ettevõtte suuremad õnnestumised ja ebaõnnestumised ekspordimüügis.

Samuti räägitakse, mida on tootjal oluline teada kaubapaigutamisteenusel.

Klubi tasu on 68 eurot + km.
Osalemiseks kirjutage
annika.matson@aripaev.ee

Äripäev

Best Sales
bestsales.ee

SISEKONTROLI AASTAKONVERENTS 2012

ÄRIPÄEVA
SEMINAR

Eesti majandus väliskeskonna riskide lainetel. Majandusanalüütik **MARIS LAURI**

Millised riskid tulenevad konkurentsi valdkonnast? Konkurentsiametite peadirektor **MÄRT OTS**

Kuidas ettevõtte kriisis käitus ja 7 aastat hiljem maineriske maandab? Copterline'i vastutav juht **TÖNIS LEPP**

Milline on Eesti Energia riskimudel ja kogemus tururiskide juhtimisel? Eesti Energia finantsdirektor **MARGUS KAASIK**
Millised on sisekontrolli hüpoteetilised ja tegelikud kaasused? Finantsanalüütik **RITA ILISSON**

Kuidas kaardistada ja testida ettevõtte toiminguriskid ja kontrollisüsteemid? Kaubamaja ASi siseauditi osakonna juhataja **MERIKE RABI**

Millised on riskid pilvetehnoloogiate ajastul? Ernst & Young Baltic, vanem juhtivkonsultant **SIIM ABEN**

Milliseid riske kätkeb ettevõttele sotsiaalmeedia? Praktilised näited ja häkkimise demo. Clarified Security juht **MEHIS HAKKAJA**

Hind 229 eurot (274.80 km-ga). Registreerides korraga ühest maksjaettevõttest kaks või enam osalejat kehtib lisasoodustus 5%.

Lisainfo ja registreerimine telefonil 667 0411 või

www.seminar.aripaev.ee

Äripäev

23. august

Sokos Hotel
Viru
konverentsi-
keskuses

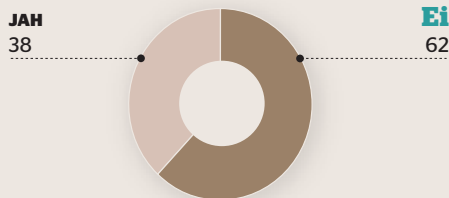

ÄRIPÄEV 17. august 2012
toimetaja Harry Tuul, tel 667 0182, e-post harry.tuul@aripaev.ee

GALLUP

Selle nädala algul teatas Eesti Energia, et lõpetab Narva kateldes rohelise elektrienergia tootmise. Oma otsuses viitas energeetikafirma majandusriskidele. Otsus puudutab oluliselt hakkepuiduturgu, sest Eesti Energia oli kõige suurem hakkepuidu ostja. **Kas kiidad Eesti Energia otsuse heaks?**

protsent vastanutest

ERAPOOLETU
OTT OTSMANN,
Eesti Metsa- ja Puidutööstuse
Liidu tegevdirektor

Ma ei ole Eesti Energia otsuse heakskiitja ega laitja. Eesti Energia arvestab taastuvelektri tootmäära piiridega ja see on nende otsus. Põhimõtteliselt on neil loomulikult võimalik toota taastuenergiat ka ilma toetuseta, aga nemad otsustasid, et nad seda teha ei saa, kuna see on kahjumlik. Nii ongi – see on nende otsus.

ERAPOOLETU
ANDRES KIVISTIK,
ASI Skano Group juhatuse
esimees

Eesti Energia teeb oma ärilisi otsuseid nii, nagu vajalikuks peab, ja mul on raske nende otsust kommenteerida. Küll on aga minu arvates vale puiduhakke kasutamine energia tootmiseks ja selle tegevuse subsideerimine. Minu arvates on põhjendamatu, et üks ettevõtte saab osta toorainet tunduvalt kallimalt sisse, kui turutingimused seda talle võimaldaksid. Tänu sellele on tõusnud küttepuidu ja puiduhakke hind Eesti turul.

Mina olin üks puidutöötlemisettevõtte juhtidest, kes kirjutas eile alla avalikule pöördumisele. Me ei taha osta puiduhaket seepärast kallimalt, et Eesti Energia seda põletab.

LUGEJA ARVAB

”Euro zombistumisest saab rääkida mõne teise valuutaga võrreldes. Kas dollar ja nael on vähem zombid? Kas jeen ja rubla on paremad valuutad? Tegelikkus on see, et kogu maailm on kreenis.

Kommentaari artikile “Kolumnist: euro on zombivaluuta”

LOE WWW.ARIPAEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon: (372) 667 0195,
(372) 667 0222,
faks: (372) 667 0265,
(372) 667 0165
Trükk AS Kroonpress
Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111,
faks: (372) 667 0265
Korrespondent Tartus
Väinu Rozental,
vainu.rozentel@aripaev.ee
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105,
faks: (372) 667 0200
Seminarid, käsiraamatud, Raamatuklubi ja infolehed:
tel: (372) 667 0207,

faks: (372) 667 0290
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099,
faks: (372) 667 0300
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine
Ainult Äripäeva paberlehe tellija
saab lugeda Eesti parimat majanduslehe digiversiooni **Internetis, iPadis ja nutitelefonis.**
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetust kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võtte pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

ÄRILAUSE

”**Urmas Reinsalu: Valitsusel seisavad ees väga tõsised vaidlused, sest järgmise aasta eelarve koostamine ei saa kerge olema.**

kaitseminister ja IRLi esimees ennustas intervjuus Postimehele suhete pingestumist ja väga tõsiseid vaidlusi valitsuses seoses eelseisvate riigieelarve aruteludega.

KOLUMN

Virkuse asemel tuleb väärtustada tarkust

Eestlasena meeldib meil endast mõelda kui töökast ja tublist lau- lu-, tantsu-, sauna-, talu- jne rahvast, keda pidevalt Euroopas teiste eeskujuks tuuakse. Hiljutine meediamull Krugmani-llese sõnavahetuse ümber näitas, et kõik paraku nii hästi meist ei arva. Nägu läheb eriti pikaks, kui uurida rahvusvahelist töajõu tootlikkuse teemat. Selgub, et me jääme kaks-kolm korda maha Euroopa Liidu keskmisest tasemest, sõltuvalt sellest, mis haru või valdkonna numbreid vaadata.

Kas me oleme siis tõesti kolm korda laisemad kui soomlased? Oleme ju harjunud panema võrdusmärgi töökuse ja tootlikkuse vahele. Majanduse kui terviku kontekstis see nii lihtne ei ole.

Tootlikkust võib mõõta erinevatest aspektidest, näiteks räägime kapitali tootlikkusest, üldisest tootmistegurite tootlikkusest jms. Tööjõu tootlikkust mõõdetakse lihtsalt öeldes kolme komponendiga: inimeste arv, toodetud kogus (näiteks loodud lisandväärtus) pluss hind, millega see toodang maha müüakse. Matemaatiliselt tähendab see, et kogus korrutatakse hinnaga ja jagatakse töötajate arvuga.

Seega on meil töajõu tootlikkuse tõstmiseks kolm sisulist võimalust. Esiteks, vähem töötajaid ja rohkem masinaid. Inimeste asendamine masinatega on tavaline viis tootlikkuse tõstmiseks. Paraku ei saa me kõiki tegevusvaldkondi automatiseerida. Hästi ei kujuta veel praegu ette, et robot näiteks juukseid lõikama hakkaks. Teiseks, valmistame hästi suuri koguseid. Paraku ei suuda Eesti koguste poolest vist kunagi võistelda Hiinaga, kus on inimesi ja muid ressursse tuhandeid kordi enam.

Meenub ühe ettevõtja jutt sellest, kuidas ta sai Hiinast merekonteineri täis number 43, sinist värvi ja pikkade varrukatega meeste triiksärke. Merekonteineri! Need olid kõik valmistatud täpselt selle näidise järgi, mille sinne tehas saatis. Hiinas valmistatavad kogused on sageli Eesti turu või kogu Baltikumi jaoks hoomamatud.

Võib-olla mingis väga kitsas nišis me suudame olla maailmaturu liidrid. Näiteks avavee kalakasvatustes olevate kalade söötmiseks mõeldud laevade tootmises või merre paigaldatavate tuulegeneraatorite aluste valmistamises. Aga pigem on see harukordne erand kui reegel. Kolmas

RAUL EAMETS
Tartu Ülikooli makroökoonoomika professor

”**Nägu läheb eriti pikaks, kui uurida rahvusvahelist töajõu tootlikkuse teemat.**

võimalus on müüa oma toodet võimalikult kõrge hinnaga.

Siia ongi koer maetud. Miks keegi ei maksa maailmaturul piimapulbri eest hingehinda või ei soovi töödeldud puidu eest kallist raha välja käia? Me ekspordime selliseid kaupu, mis on odavad ja mille lisandväärtus on madal. Valdavalt. Lisaks, kui me vaatame oma inimeste hoiu struktuuri, siis näeme, et väga suur osa töötajatest töötab töajõumahukates ja madala lisandväärtusega majandusharudes. Ehk paljuskki saavad meie majanduse probleemid alguse majanduse struktuurist. Tõsi, me valmistame küll ka kalleid elektroonikaseadmeid, aga see on allhange ehk me ei näe oma tootmise lõpptulemit, kasumit. Selle saavad Skandinaavia firmad.

Alati ei pruugi lisandväärtus ja hind olla korrelatsioonis. Kui suudetakse mingi “odav” toode kallilt maha müüa, mis iganes põhjusel, siis ka see tõstab tootlikkust. Paraku kipub ikka nii olema, et kallimad tooted tahavad paremaid tehnoloogiaid, kallimaid materjale jms. Ehk nad on ka tootmise poole pealt vaadatuna kallimad.

Mis on meie lipulaevad? Puidutööstus näiteks. Tõsi, siin on tehtud edusamme, ja kui me suudaksime kogu puidutööstuse ekspordi kilp- või palkmajade ekspordiks pöörata, siis oleks selle sektori tootlikkuse võit väga suur.

Praegu me ekspordime suhteliselt palju pooltooteid (saematerjal, liimpuit jne). Toiduaine- tööstus – kui me suudaksime oma Helluse bakteriga piimatooted Euroopa turule viia nii, et sealne tarbija ja neid esindavad või kaitsevad organisatsioonid usuks ka, et neil on tervisele kasulik toime, siis saaksime ka kõrgemat hinda selle eest küsida.

Hakkame näiteks valmistama tuulejopesid, kus on varrukas monteeritud GPS-seade, et loodusenauteleja metsas ära ei eksiks. Ka tavalisest mütsist saab teha kõrgtehnoloogilise toote, kui sinna sisse panna ka MP3-mängija jne.

Need ei ole lihtsad ega odavad lahendused, aga need on võimalused selliste sektoritele, kus meil on traditsioonid ja kogemused. Seniks aga peame leppima sellega, et Lõuna-Soome bussi juht on kolm korda tootlikum kui tema Tallinna ametivend. Hoolimata sellest, et see Soome bussi juht on juhtumisi ka Tallinnast pärit.

REPLIIK

Eestist on saamas ka piimamaa

Kui Joakim Heleniuse juhitud Trigon Agri ostis kevadel Väätša Agro ja teatas, et kavatses Eestisse rajada globaalselt konkurentsivõimelise piimafarmi ning hakata ise piimatooteid valmistama, jättis see pigem suurstava mulje.

“IT valdkond ei saa olla Eesti jaoks ainus lahendus, et jõuda järele teistele lääneriikidele. 20 aasta pärast asub Eestis globaalselt konkurentsivõimeline piimatootmine, mis seljatab IT-tööstuse,” rääkis Trigon Agri nõukogu esimees Joakim Helenius toona Äripäevale, olles

HARRY TUUL
arvamustoimetaja

”**Näib, et piimamaa Eestis ei olegi ühe mehe nägemus.**

kindel, et Eestis on potentsiaali luua kõige kuluefektiivsem piimatootmine.

Ligi pool aastat hiljem näib, et piimamaa Eestis ei olegi vaid ühe mehe nägemus. Augustis on tulnud ridamisi uudiseid. Näiteks müüdi Eesti ühe suurema piimatootja OÜ Aravete Agro enamusesalus Austria nn Vakilaki grupi investoritele, kelle omandis oli enne seda Eestis juba kuus piimafarmi.

Vaid nädalapäevad hiljem selgus, et ka haavapuitmas- sitehase ASI Estonian Cell ai-

nuomanik austerlane Alfred Heinzel sisenes Eesti piimatootmisturule, kui omandas keskmise suurusega piimafarmi, Väike-Maarja vallas asuva ASI Vao Agro. Millest selline huvi?

Tõenäoliselt on õigus piimatootmisega tegeleva OÜ Müüriku Farmer suuromanikul Endel Mäesepal, et välismaa investoritel ilmselt tasub Eestis põllumajandusega tegelda, sest kliima on soodne ja maa veel odavam kui Lääne-Euroopas.

Nii ei ole piimamaa Eestis enam niivõrd tulevik, vaid üha rohkem olevik.

KARM AUDIT. Riigikontrolli auditi lekkimine löi Tallinna Sadama kihisema kui herilasepesa: sadama juht Ain Kaljurand soovis ise Äripäevale selgitusi anda.

TALLINK LÕISUURE KASUMIGA OOTUSED PAHVIKS. Tallink avalikustas teise kvartali majandustulemused. Kui analüütikud ootasid kasumi vähenemist, siis laevafirma suurendas hoopis kasumit 47% võrra.

BALTICA PÄRAST 3,5 AASTAT TAAS KASUMIS. Pärast 14 järjestikku kahjumlikku kvartalit suutis Baltica teises kvartalis kõikidele ootustele vastata ning näidata üle pika aja taas puhaskasumit.

VEENE OLÜMPIAMEDALISTID SAID KINGITU-SEKS UUED AUDID. Venemaal kingiti kõigile Londoni olümpiamängudel medali võitnud sportlastele uued Audid.

TOIMETAJA VEERG

Turismi arengule uus tõuge

Märgid sellest, et turistid on muutunud kokkuhoidlikumaks, võiks olla signaal turismiettevõtetele, et Eestit tuleks müüa mitmekesisema reisisihtkohana. Statistikaamet on kvartal-kvartalilt teatanud, et Eesti majutusettevõtetes peatub üha enam turiste, ja Eesti Panga andmed näitavad, et siia jäetakse varasemast rohkem raha.

Samas on märke, et kõigil turismi pealt teenivatel ettevõtjatel pole sel suvel hästi läinud. Restoraniärimehed on rääkinud, et see suvi pole olnud nende äridele sugugi hea – soomlased kardavad, mis juhtub Nokiaga, lõunaeurooplased on ebakindlad eurokriisi tõttu. Eelmisel nädalal Hispaania pööringuturistide grupiga koos liikunud Äripäeva ajakirjanik pidi samuti tõdema, et raha eriti kulutada ei tahetud. Pole ka ime, mõeldes sellele, mis Hispaania majanduses toimub.

Kuidas edasi? Kuigi praegu on pilt turisminduses hea, siis enese n-ö kindlustamiseks peaks selliste märkide valguses mõtlema, kuidas saaks Eesti püüda erineva profiiliga turisti – ka sellist, kes säästab enam või eelistab kulutada muule kui hotellidele ja restoranidele. Kruiisituristide kõrval peaks roh-

KADRI BANK
toimetaja

Väikestest nüanssidest oleneb, kas siia tullakse tagasi.

kem mõtlema ka välismaalastele ja siseturistidele, kes tahavad kombineerida linna- ja loodusturismi, reisivad jala, jalgrattal või autokaravaniga. Nendele valjliku taristu väljaarendamine on veel lapsekingades.

Näiteks kohtasin sel suvel Lahemaal üht saksa prouat, kes oli rattaga läbinud marsruudi Riia–Valga–Tallinn–Lahemaa ning oli teel Käsmu ja Rakverre. Seega oli tal kogemus rattaga reisimisest nii Tartu kui ka Narva maanteel. Mille üle ta kurtis, oli ametlike kämpingukohtade vähesus ning jalgrattateede olematus ja katkendlikkus.

Jah, eks meile võib tunda, da kihvt panna telk üles metsiku looduse keskele, aga kui selja taga on sadu kilomeetreid väntamist, siis on loomulik – vähe-

malt Lääne turistil – eeldada, et ta saab kuskil duši all käia ja kööginurgas süüa teha.

Lahemaa võib olla üks oluline sihtkoht, kuhu jalgrattaturist suundub. Aga kui muga-valt saab turist Tallinnast välja maanteele? Ja kus on see esimene kämping, mis teda ootab? Kas selleks tuleb veel paar-kümmend kilomeetrit metsateed sõita?

Puudulik valmisolek. Eestis on võrreldes näiteks Soome ja Rootsiga näha ka oluliselt vähem karavanituriste. See, et meie jaoks on selline reisimisviis võõras, ei tähenda, et me end sellele turismisegmendile müüma ei peaks.

Läinud suvel jäi minu sõbrannal Peipsis ujumas käima, sest seal polnud duši, kus end pärast ujumist loputada. Neil on Balatoni järve ääres sellised võimalused küll olemas, ütles see ungarlanna. Ma pole pädev hindama, kas enese Peipsisse kastmine tööpoolest nõuaks duši all käimist. Aga tegu on pigem mugavusega, millega mujal ollakse harjunud ja mida eeldatakse ka meilt. Nendest väikestest nüanssidest oleneb, kas siia tullakse tagasi ja kas meid soovitakse sarnaste huvidega inimestele.

KOMMENTAAR

Euroala kohene lagunemine võib päästa ühisturu

Kas euroala on elujõuline või mitte, jääb lahtiseks küsimuseks. Kuid mis juhtub, kuid lagunemist saab vaid edasi lükata ja mitte vältida? Kui nii, siis ajatades vältimatut, muutub lõpptulemus vaid palju hullemaks.

Saksamaa mõistab üha paremini, et kui majanduskasvu, konkurentsivõime ja jätkusuutliku võlataseme taastamine euroala perifeerias tuleb pigem kasinusmeetmete ja sisemise devalveerimise, mitte võla restruktureerimise ja euroalalt väljumise kaudu, läheb see maksma triljoneid eurosid.

Valitud keeruline tee. Kuni viimase ajani toimus rahastamine institutsioonide kaudu nagu EFSF ja Rahvusvaheline Valuutafond. Kuid üha rohkem rahastamist tuleb Euroopa Keskpangast – alguses võlakirjaostud ja siis likviidsustoetus. EKP plaanib teist vooru suuremahulist Hispaania ja Itaalia rahastamist, sest Saksamaal ja teistes riikides on poliitilised takistused tulemüüride tugevdami-

NOURIEL ROUBINI
ettevõtja ja New Yorgi Ülikooli majandusprofessor

Kuid euroalal ei lubata arutada varajast lahknemist.

seks. Kui raha hulk tagaks piisavalt aega, et kasinuse ja majandusreformide toel taastada laenu jätkusuutlikkus, konkurent-sivõime ja majanduskasv, siis praegune strateegia töötab ja euroala säiliks. Kuid see nõuab äärmist kannatlikust nii pääst-jatelt kui ka päästetavatelt. Tuleb ületada ridamisi raskeid takistusi.

Alternatiiv. Aga mis saab, kui eurot ei õnnestu ikkagi päästa? Muidugi oleks euroala lagunemine praegu väga kallis, nõu-

des rahvusvahelist võlakonver-rentsi, et restruktureerida perifeeria võlad ja tuumiku nõuded.

Kuid varajane lagunemine võib võimaldada ühise turu ja Euroopa Liidu säilimise. Kasu-tu püüd vältida lagunemist 1–2 aasta jooksul, olles raisanud triljoneid eurosid, tähendaks korratut lõppu, toob ulatusliku proteksionismilaine tõttu kaasa ühisturu purunemise. Nii-siis, kui lagunemine on välti-matu, toob sellega viivitamine kaasa palju suuremad kulud.

Kuid euroalal ei lubata aru-tada varajast lahknemist. Sak-samaa ja EKP toetuvad euroa-la päästmisel laiaulatusliku lik-viidsuse tekitamisele, et osta aega ning viia läbi kasvu ja võla jätkusuutlikkuse taastamiseks vajalik kohanemine. Vaatama-ta suurele riskile, mis kaasneks, kui euroala ikkagi laguneks, jääb enamik euroala osalejaid strateegiale truuks. Aeg annab aru, kas pannes panti maja, et päästa garaaz, oli õige samm.

© PROJECT SYNDICATE

17. august 2012 ÄRIPÄEV
toimetaja Harry Tuul, tel 667 0182, e-post harry.tuul@aripaev.ee

Äriteenused

reklaam

TEL 667 0105, reklaam@aripaev.ee

Tarbija teavitamine hüperlingi kaudu ei ole piisav

Ave Piik

Advokaadibüroo Borenienius, vandeadvokaat

käsiraamatu
AUTOR ANNAB NÕU

Internetis lepingut sõlmides peab kaupmees tarbijast kliendile enne lepingu sõlmimist teatavaks tegema suure hulga seaduses ette nähtud andmeid nii kaupmehe enda, pakutava kauba või teenuse kui ka sõlmitava lepingu tingimuste kohta. Seadus näeb ette, et kui selliseid andmeid ei ole tarbijale edastatud kirjalikult või muul tarbijale kättesaadaval püsival andmekandjal enne lepingu sõlmimist, tuleb need andmed kirjalikult või muul tarbijale kättesaadaval püsival andmekandjal kinnitada hiljemalt lepingu täitmise ajal, asjade puhul hiljemalt nende üleandmisel.

Praktikas tekitab küsimusi, mida pida tarbijale kättesaadavaks püsivaks andmekandjaks. Üldiselt peetakse selle all silmas näiteks e-kirju, mida tarbija saab vajaliku aja jooksul säilitada, samuti riistvaralisi vahendeid (nt kõvaketas, DVDD, mälupulgad ja -kaardid jms).

Euroopa Kohus asus oma hiljutises otsuses (5. juuli 2012 otsus asjas C-49/11) seisukohale, et tarbijale andmete esitamine selliselt, et ta saab nendega tutvuda kaupmehe poolt lepingu sõlmimiseks ette nähtud veebilehele paigutatud hüperlingi kaudu, ei ole samaväärne tarbijale andmete püsival andmekandjal kättesaadavaks tegemisega.

Tarbijal peab olema võimalus teave kätte saada, ilma et ta peaks aktiivselt tegutsema (nt klõpsama hüperlingil, et teabeni jõuda). Teave peab olema suunatud tarbijale isiklikult ning esitamise viis peab võimaldama tal see säilitada ning taas-esitada teabe otstarbele vastava aja jooksul. Tagada tuleb, et kaupmees ega muu isik ei saa teavet selle perioodi jooksul muuta. Hüperlingi kaudu teave edastamisel ei ole need nõuded täidetud.

kasiraamat.aripaev.ee

AVARDA
OMA
VAADET

Raamatupidaja.ee kutsub 31. augustil 8.45 – 11.15

PEARAAMATUPIDAJA KLUBISSE

Radissoni Blu Hotell Tallinn, Lounge 24s (Rävala pst 3)

Majanduskuriteod – mida teada, mida vältida?

Sellel aastal on sagenenud juhtumid kus võltsitud või varastatud dokumentidega on ettevõtetelt järeelmaksuga saadud kaupu või sõlmitud muid lepinguid. Majanduskuriteod on aga laiem mõiste ning ettevõtte juhtorganil on hea teada, kuidas võimalikku ohtu vähendada.

Külaline: Politsei Põhja prefektuuri majanduskuritegude talituse juht **ROGER KUMM**

- Kuidas teha koostööd majanduskuriteo uurijatega?
- Petturluse ohu vähendamine ettevõttes - mida teada, kuidas toimida?

Kohtumiseni klubis! Juuli Laanemets, Raamatupidaja.ee toimetaja-projektijuht

Äripäev

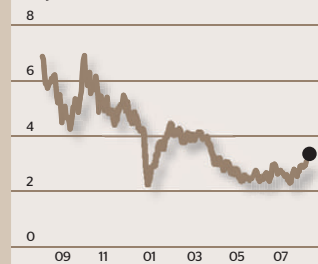

Registreerimine ja lisainfo telefonil 6670 106 või e-posti aadressil juuli.laanemets@aripaev.ee
Hind 59 eurot + km, km-ga 70,80 eurot.

TÕUSJA

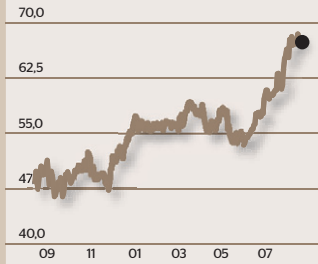
UniCrediti aktsia tegi Euro Stoxx 50 indeksis eile suurima tõusu.

UniCredit
3,106 EUR +4,37% ▲

LANGEJA

Sama indeksi suurim langeja oli Sanofi aktsia.

Sanofi
67,55 EUR -1,43% ▼

ÄRIPÄEV 17. august 2012

toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post romet.kreek@aripaev.ee

BÖRS

Baltika enam elu eest ei võitle. Võitlus käib kasumi pärast

FREDY-EDWIN ESSE
fredy-edwin.esse@aripaev.ee

Pärast kolm ja pool aastat kestnud kahjumis tegutsemist suutis Baltika teises kvartalis kõigile ootustele vastata ning näidata puhaskasumit. Firma juhtkond on edasise tuleviku osas mõistagi positiivselt meelestatud.

“Ellujäämise pärast me täna enam ei võitle. Praegu võitleme kasumi suurendamise eest,” kommenteeris tulemusi Baltika juhatuse esimees Meelis Milder, kelle jutust õhkus arusaama, nagu kriis oleks seljatatud.

“Nõukogu on väga rahul Baltika edusammudega ja juhatuse jätkuvate pingutustega ettevõtte tulemuste parandamisel. Teise kvartali majandustulemused annavad kindlust tulevikuks ja tõestavad selgelt, et viimaste aastate tegevusplaan on ennast õigustanud,” ütles Baltika nõukogu esimees Jaakko Sakari Mikael Salmelin.

Rõivatootja teise kvartali koondkasum küündis 0,378 miljoni euroni, muutes läinud aastase 0,370 miljoni kahjumi positiivseks ja panes sellega ühtlasi lõpu 14 järjestikusele kahjumlikule kvartalile. Baltika brutokasum kasvas 0,4 miljoni võrra, 7,74 miljoni euroni ning ärikasum tuli napilt alla miljoni euro.

Teise kvartali majandustulemused annavad kindlust tulevikuks ja tõestavad selgelt, et viimaste aastate tegevusplaan on ennast õigustanud.

Baltika nõukogu liige Jaakko Sakari Mikael Salmelin

Baltika tulemus klappis peaaegu täpselt LHV kasumiprognnoosiga, kes nägi puhaskasumiks 0,4 miljoni eurot. Swedbank oli mõnevõrra pessimistlikumalt Baltika suhtes meelestatud, prognoosides kasumiks 0,23 miljoni eurot.

Ilus tuleviku peidab endas ka väljakutseid. Kasumit eeldatakse ka tulevateks kvartaliteks ning juhtkonna sõnul suudetakse vaatamata kinnisvara müügile, mis omab negatiivset mõju EBITDA-le, ka selle kasumlikkuse näitaja eesmärk ehk 3 miljoni eurot aasta lõpuks täita.

Kvartaalses aruandes toodi välja, et kasumlikkuse saavutamisel on oluline tähtsus viimaste aastate jaesüsteemi restruktureerimisel ning sisemiste tööprotsesside tõhusamaks muutmisel. Jaesüsteemi ümberkujundamine viidi lõpule 2011. aastal, viimased kauplused suleti 2012. aasta alguses.

“Järgmise aasta lõpuks plaanime investeerida oma poevõrku ligi 3 miljoni eurot nii olemasolevate kaupluste uuendamisse kui uue kontseptsiooniga kaupluste avamisse,” ütles Milder. Investeering tähendab eelkõige uute poodide avamist ja olemasolevate poodide uuendamist, mis viimastel aastatel rahapuuduse tõttu on tahaplaanile jäänud ja nüüd järeleaitamist vajab.

Selleks võeti Swedbankilt 3 miljoni euro eest uus laen ning 2 miljoni eurot tuleb omavahenditest. See peaks lähiaastatel loodetavasti suurendama ettevõtte müügiefektiivsust ning tõstma

106ni langenud poodide arvu, mis 2009. aasta alguses küündis 150 ligidale. Milderi sõnul tahtakse paari aastaga poodide arv tõsta tagasi hiilgeaegade tasemele.

Sellel poolest seisab fimal ka mitmeid väljakutseid tulevastes kvartalites ees, mis võivad mõjutada nii müüki kui ka kasumlikkust. “Igalt poolt,” oli Baltika finantsdirektori Maigi Pärniku vastus küsimusele, kust tunnetab firma survet kuludele. Tema sõnul on tunda survet tooraine hinnale, millele mõjub omakorda negatiivselt euro vastu tugevnev USA dollar, milles käib arveldamine. Pärnik ütles, et see võib sundida ettevõtet vaatama mujale toorainete ostmiseks, näiteks Hiina asemel Bangladeshis või Vietnamis.

Ühe olulise indikatsiooni annab järgmisel kuul Riias avatav esimene Baltimaade H&Mi pood, mis tuleb Baltika enda poega samasse kaubanduskeskuse. Milderi sõnul peaks see andma eelvaate, millist mõju võib 2013. aasta sügisel Eestis avatav H&Mi pood omada.

Ahvatlev idanaaber. Lätis on sellegi poolest alates kolmandast kvartalist oodata positiivset mõju kasumimarginaalile, sest alates 1. juulist hakkas riigis kehtima 1 protsendipunkti võrra madalam käibemaksumäär. Lätist teenis Baltika teises kvartalis 17% käibest, mistõttu on mõju kindlasti tuntav.

Turgudest on Baltika uuesti rõhku panemas Venemaale, kus juhtkonna sõnul peitub suur po-

BALTICA juhatuse esimehe Meelis Milderi sõnul on läbi ajad, mil firma võitles ellujäämise eest. Nüüd on aeg võidelda kasumi eest.

FOTO: ANDRES HAABU

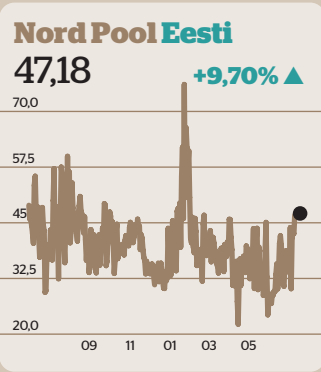
NUMBER

4

miljardit dollarit loodab Banco Santander saada Mehhiko üksuse IPOst.

ELEKTER

Elektri hind on aktsiaturgudest tunduvalt püsimumat.

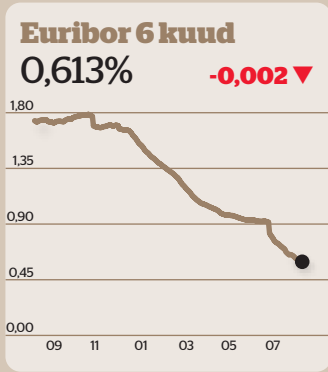
VALUUTA

Euroala kriis kogub tuure, euro langeb.

INTRESS

Euroopa Keskpanga baasintressimäärade langetamine surub Euribori alla.

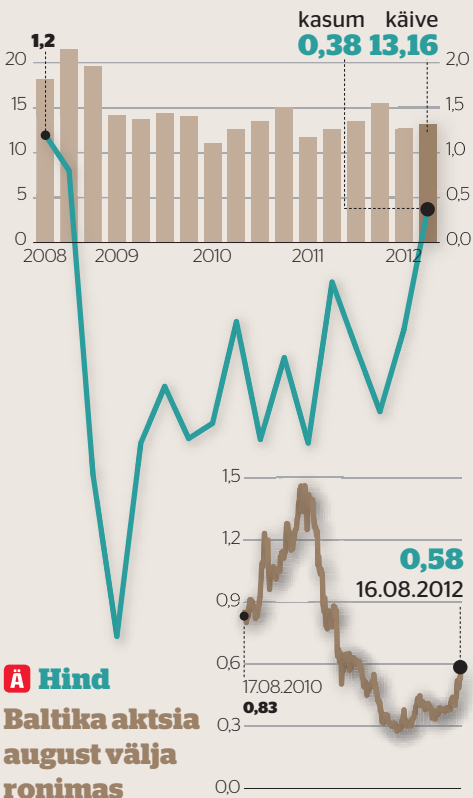

17

Ä Tulemused

Baltika eelmine kasum jäi 2008. aastasse

kvartalite kaupa, miljonites eurodes

Ä Hind

Baltika aktsia august välja ronimas

ALLIKAS: ÄRIPAEV, BLOOMBERG

106

poodi oli Baltikal teise kvartali lõpus. Seda arvu tahetakse paari aastaga 5 miljoni eurose investee- ringu abil kuni poole võrra tõsta.

tentsiaal. Praegu on firma tegev Peterburis, Sibe- ris ja omab ühte poodi Musta mere ääres. Samuti on Venemaa võimaliku hulгимүүgi sihtkohana potentsiaalikas turg, kus varem hulгимүük oli heal tasmeel. Just hulгимүүki ongi võetud veda- ma juuli lõpus palgatud Andres Käär. Milderi sõ- nul soovitakse hulгимүük kahekordistada. Teises kvartalis andis hulгимүük käibest 4%, kasvades aastaga 26% võrra.

Mitmed tegurid on aktsiat upitanud. Juuli lõpus müüs Baltika 13,6 miljoni euro eest Kawe Groupi- le Veerenni 24 kinnistu ehk Baltika kvartali, mis- tõttu see teise kvartali tulemustes veel ei kajastu. Küll sai firma selle tulemusel laenukoormat olu- liselt vähendada ning võla ja omakapitali suhe kukkus selle tagajärjel enam kui 200% pealt al- la 70%. Kuna müügihind vastas bilansilisele vää- r-tusele, puudub tehingul oluline mõju kasumi- aruandele.

Kati Kusmini liitumise ning kinnisvara müü- gi ja kasumisse jõudmise toel on Baltika aktsia teinud erakordse tõusu. Eilse tõusu abil on rõi- vatootja aktsia viimase kuue kuuga tõusnud 92% ning aastane miinus on kahanenud vaid 6% juur- de. See on suur edasimeinek firmale, kelle aktsia hind kukkus mulluselt 1,4 eurolt selle aasta al- guses isegi alla 0,3 euro. Aktsia hind on ammu üle Swedbanki 0,44eurose hinnasihi ning kohe LHV 0,60–0,65 eurose hinnasihi juures. Mõlemad pangad soovivad Baltika aktsiat osta.

Ä RAHA

Kommertspankade intressitooted

pank	jooksev hoius %		tähtajaline hoius %									
	keskmiselt kuu jäägilt (10)	kuu püsijäägilt	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa	
Sampo Pank****	0,01	0,01**	0,10	0,30	0,50	0,80	0,80	0,80	Kontakteeruge pangaga		65/300(4)	
Swedbank***	0,10 (7)	-	-	-	0,41	0,71	0,91	1,16	1,21	1,21	190	
Swedbank			0,10	0,25	0,45	0,75	0,95	1,20	1,25	1,25	6000	
Tallinna Äripank		0,05	0,45	0,55	0,75	1,10	1,40	1,75	1,80	-	200	
Tallinna Äripank (3)		0,05	0,65	0,75	0,95	1,35	1,70	2,00	2,10	-	200	
Nordea Pank	0,10		0,15	0,20	0,35	0,65	0,80	0,95	-	-	320	
Citadele Pank	-	-	0,60	-	1,00	1,20	1,40	1,70	1,90	2,10	100	
Versobank	0,05	0,10	0,70	0,80	1,00	1,50	1,80	2,30	2,50	3,00	350	
DNB	0,25 (7)	-	0,50	-	0,70	0,90	1,05	1,20	1,30	1,40	300	
UniCredit Bank	0,10 (9)	-	0,60	0,70	0,75	0,90	1,15	1,40	-	-	300/3000 (9)	
SEB	0,01	0,01	0,05	0,07	0,10	0,25	0,40	0,70	0,95	1,20	100***	
LHV Pank	0,20 (10)		0,70	0,80	1,00	1,40	1,60	1,80	1,80	-	500	
Krediidipank	-	0,10	0,40	0,50	0,60	0,90	1,20	1,50	1,70	1,80	100/200(4)	
BIGBANK		-	0,30	0,35	0,40	0,80	0,80	1,60	1,80	2,30	300-1500	
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,80	0,80	1,60	1,80	2,30	1500-30 000	
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,85	0,85	1,65	1,85	2,35	üle 30 000	

pank	tähtajaline hoius %, USD						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Sampo Pank	0,20	0,30	0,45	0,70	0,85	1,00	
Swedbank	-	-	0,15	0,35	0,55	0,80	250
Swedbank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,60	0,80	8400
Tallinna Äripank	0,20	0,25	0,40	0,65	0,85	1,00	200
Citadele Pank	0,40	-	0,80	1,00	1,20	1,40	100
Versobank	0,40	0,45	0,70	1,00	1,30	1,50	500
DNB	0,25	-	0,35	0,60	0,90	1,20	300
UniCredit Bank	0,25	0,30	0,35	0,50	0,70	1,00	300/3000(9)
SEB	0,05	0,05	0,10	0,35	0,55	0,70	200
LHV Pank	0,40	0,50	0,70	0,90	1,10	1,20	700
Krediidipank	0,15	0,20	0,30	0,55	0,70	0,90	100/200 (4)

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad * maks 1999 eurot ** juriidiline isik ***avades tähtajalise hoiuse internetipangas, on intressimäär kuni 0,10% kõrgem (3) personaal pang, klientidele (4) kontoris (6) internetipanga tähtajalistele hoiustele (7) päevalõpu kontojäägilt; (9) juriidilisele isikule/ eraisikule (10) LHV Pangal minimaalselt jäägilt **** 2- ja 3aastaste hoiuste intressimäärade tutvumiseks kontakteeruge pangaga

Kas turgu jälgid?
Kas riskid on hajutatud?
Investeerimishoius aitab hajutada riske.

Teenuse pakkuja on Swedbank AS.
Tutvu teenuse tingimustega www.swedbank.ee ja vajaduse korral konsulteeri spetsialistiga telefonil 613 1606.

Swedbank

Ä VALUUTA

Euroopa Keskpank

EUR/SEK ▲

8,2347

EUR/RUB ▼

39,1751

Austraalia dollar	AUD	1,1710	Rumeenia leu	RON	4,4895
Bulgaaria leev	BGN	1,9558	Rootsi kroon	SEK	8,2347
Hiina jüaan	CNY	7,8172	Singapuri dollar	SGD	1,5360
Hongkongi dollar	HKD	9,5247	Suurbritannia nael	GBP	0,7820
India ruupia	INR	68,4860	Sveitsi frank	CHF	1,2010
Jaapani jeen	JPY	97,3800	Taani kroon	DKK	7,4444
Kanada dollar	CAD	1,2139	Tai baat	THB	38,7530
Korea won	KRW	1392,9500	Tšehhi kroon	CZK	24,9120
Leedu lilt	LTL	3,4528	Türgi liir	TRY	2,2088
Läti lilt	LVL	0,6962	Ungari forint	HUF	278,3900
Norra kroon	NOK	7,3370	USA dollar	USD	1,2279
Poola zlott	PLN	4,0771	Venemaa rubla	RUB	39,1751

Ä BÖRSIKAUBAD

Kütused 16.08

Nafta IPE, bbl	115,88
Nafta NYMEX, bbl	94,48
Mootoribensiin, t	1100,00
Diislikütus, t	1010,50
Kerge kütetöli, t	970,00
Masuut (1% väävel), t	700,00
Maagaas Henry Hub, btu, USD	2,758

Põllumajandus 16.08

nael = 453,59 g	
Kohv NYBOT, USC/nael	158,45
Valge suhkru NYSE LIFFE, USD/t	560,80
Kakao NYBOT, USD/t	2435,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	198,50
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	509,5

Allikas: Bloomberg, kella 17 seisuga

Värvilised metallid 16.08

USD/t	
Alumiinium LME	1845,5
Vask LME	7391
Plii LME	1850
Nikkel LME	15325
Tina LME	18215
Tsink LME	1803,5

Väärismetallid 16.08

USD/unts, unts = 31,1035 g	
Kuld COMEX	1604,50
Plaatina NYMEX	1399,50
Palladium NYMEX	579,25
Hõbe COMEX	27,83

Ä BÖRS

Tallinn

aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	3,550	1,43	10 606	-	-13,6%	0,73	0,0%
Baltika	0,573	8,11	39 455	-	-42,0%	2,37	0,0%
Ekspress Grupp	1,140	3,64	6 105	31,7	2,8%	0,88	0,0%
Harju Elekter	2,440	-1,21	12 240	-	-6,7%	0,81	2,9%
Järvevana	0,463	-3,74	2 317	-	-0,1%	0,55	0,0%
Merko Ehitus	6,630	0,00	0	-	-4,3%	1,06	#VALUE
Nordecon	1,220	0,83	18 244	-	-9,1%	1,39	0,0%
Olympic EG	1,410	0,00	20 051	10,9	22,2%	2,42	7,1%
Premia Foods	0,775	0,65	14 834	697,2	0,1%	0,76	14,2%
Silvano FG	3,350	0,90	87 922	6,1	36,3%	2,21	#VALUE
Tallink Grupp	0,692	4,37	211 476	8,6	7,9%	0,68	0,0%
Tln Kaubamaja	5,870	1,21	4 224	10,8	15,5%	1,68	6,0%
Tallinna Vesi	8,100	1,25	5 292	8,3	23,0%	1,90	10,4%
Trigon PD	0,340	0,00	42	-	-44,5%	0,39	0,0%
Skano Group	1,400	-0,71	2 135	2,8	30,1%	0,84	#VALUE

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal

Vilnius

aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
City Service	1,910	0,00	6,6	1,1	12,0
Grigškes	0,560	-1,41	6,4	1,2	1,0
Invalda	2,580	-1,53	-	1,1	-
Linias Agro	0,580	0,00	16,3	1,2	-
Snaige	0,534	0,00	-	2,1	-
TEO LT (Telekomas)	0,659	1,07	11,3	1,8	8,8

Helsingi

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Elisa Comm.	16,97	-0,53	12,5	3,6	7,7
Finnair	2,07	0,00	-	0,4	-
Fortum	14,30	1,06	9,8	1,3	-
Neste Oil	8,44	2,06	-	0,9	4,1
Nokia	2,18	4,91	-	0,9	9,2
PKC Group	13,78	-0,07	10,8	1,8	4,4
Stockmann	14,02	-0,21	20,6	1,2	3,6
Stora Enso	4,96	2,06	20,9	0,7	-
UPM Kymmene	8,97	2,22	24,1	0,6	6,7
YIT	14,77	-0,20	13,5	2,0	4,7

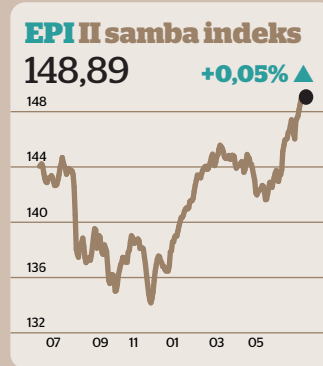
Äripäev

SUURIM TÖÖKOULUTUSTE LEHT EESTIS

Vakants.ee

www.vakants.ee

18 INVESTOR investeerimisfondid

ÄRIPÄEV 17. august 2012

toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post turud@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

ÄRIPÄEVA KOOLITUS

30. augustil

VEENVA ARGUMENTEERIMISE VÕTTED

Kuidas leida oma ideedele toetajaid?

Koolitus on suunatud erinevate meeskondade juhtidele

Koolitus annab:

- oskuse senisest paremini argumenteerida ja teha demagoog relvituks;
- teadmised argumenteerimise etappidest ja tehnikatest;
- oskuse oma mõtteid organiseerida, arusaadavalt esitada ning oponentide argumente ümber lükata;
- hulgaliselt näpunäiteid ja soovitusi, kuidas valmistuda kellegi veenmiseks või oponendiga väitlemiseks.

Koolitaja on **AIVAR HUNDIMÄGI**

Äripäev

Täpsemat kava vaata aadressil www.koolitus.aripaev.ee

Koolituse hind on **259 eurot** (+ km). Info ja registreerimine telefonil **667 0100**, e-posti aadressil koolituskeskus@aripaev.ee või koduleheküljel www.koolitus.aripaev.ee

Best Sales kingitus

Müügirahva tasuta stardikoolitus

KUIDAS
TEHA
SEPTEMBRIS
ISIKLIK
MÜÜGI-
REKORD?

Koolitusel osalemist EI SAA OSTA,
see on **Best Salesi** kingitus
müügirahvale. UURI KUIDAS!

EKKE LAINSLU start-up müügikoolituse saavad kingituseks:

- 25 esimest **Best Salesi** uudiskirjaga liitujat.
- Tellige uudiskiri kohe bestsales.ee/uudiskiri
- 25 **Best Salesi** uudiskirja tellijat loosi alusel.

Start antakse 27. augustil kell 14.00-16.00 Von Stackelbergi hotelli konverentsikeskuses Toompuiestee 23
Info Annika Matson, e-post annika.matson@aripaev.ee

FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

15.08

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Avaron Areneva Euroopa Fond A, EUR	3,13	3,24	3,18	-	16,27	8,15	25,33	-	22 234 124
Avaroni Privaatportfell B, EUR	12,78	12,78	12,78	-	8,58	5,44	23,06	-	4 269 620

Compensa Life

14.08

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Kasvuportfell, EUR	-	-	1,21	-	11,20	5,60	15,10	0,10	4 473 463
Võlakirjaportfell, EUR	-	-	11,49	-	3,90	4,90	-	-	415 044

Kasvuportfelli mahu info on antud seisuga 30.06.2012. Võlakirjaportfelli mahu info on antud seisuga 29.06.2012.

Danske Capital AS

15.08

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Sampo Pension 25, EUR	0,94	0,95	0,95	1,10	7,44	6,79	5,05	2,17	10 298 853
Sampo Pension 50, EUR	1,09	1,10	1,10	1,55	8,41	8,25	5,26	1,77	138 610 994
Sampo Pension Intress, EUR	0,86	0,87	0,87	0,82	6,11	5,38	4,54	3,43	3 032 682
Vabatahtlik Pensionifond Sampo Pension 100 Pluss, EUR	1,35	1,38	1,36	8,26	11,19	12,24	9,22	2,92	2 850 296
Vabatahtlik Pensionifond Sampo Pension Intress Pluss, EUR	0,74	0,76	0,75	3,34	7,06	5,58	4,29	0,00	131 868

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

ERGO Funds

15.08

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
ERGO Pensionifond 2P1, EUR	0,90	0,91	0,91	0,01	4,01	4,33	4,30	4,28	7 855 783,50
ERGO Pensionifond 2P2, EUR	1,08	1,09	1,09	1,98	8,16	6,13	6,48	0,74	36 733 373,59
ERGO Pensionifond 2P3, EUR	0,60	0,61	0,61	-	6,66	4,12	-	-	1 229 858,06
ERGO Pensionifond 3P1, EUR	0,82	0,84	0,83	2,13	9,68	9,09	-	-	463 024,25
ERGO Pensionifond 3P2, EUR	0,86	0,88	0,87	2,91	10,46	10,23	-	-	504 511,62
ERGO Pensionifond 3P3, EUR	0,82	0,83	0,83	3,95	10,45	8,35	-	-	528 735,72

LHV Varahaldus

15.08

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,31	1,32	1,32	2,11	10,11	6,03	7,92	3,64	120 791 812
Pensionifond M, EUR	1,05	1,06	1,06	1,38	8,20	5,61	7,65	5,38	17 317 340
Pensionifond S, EUR	1,13	1,15	1,15	0,84	6,14	5,15	7,15	7,19	26 844 415
Pensionifond XL, EUR	1,11	1,12	1,12	2,33	10,61	5,92	7,32	3,78	30 750 491
Pensionifond XS, EUR	1,05	1,06	1,06	0,77	6,28	5,47	7,49	6,86	7 154 867
Täiendav Pensionifond, EUR	1,22	1,24	1,23	8,33	10,65	6,52	7,99	1,40	4 123 187
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	7,82	8,05	7,90	13,74	7,98	9,18	7,03	-	-
LHV Pärsia Lahe Fond B, EUR	5,00	5,15	5,05	13,81	7,98	9,16	7,03	-	3 748 831
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	7,91	8,07	7,99	15,48	9,99	1,06	2,40	-4,29	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	5,05	5,15	5,10	15,48	9,97	1,04	2,39	-	1 271 037

Nordea Pensions Estonia

15.08

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	0,90	0,91	0,91	2,31	9,32	10,63	7,12	0	39 868 017,93
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,73	0,74	0,74	3,01	10,94	12,99	0	0	4 330 231,04
Nordea Pensionifond B, EUR	0,86	0,87	0,87	1,55	8,12	8,8	6,11	0	8 941 678,44
Nordea Pensionifond C, EUR	0,80	0,81	0,81	0,83	5,17	5,87	4,71	0	1 712 224,66
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,07	1,09	1,08	12,73	12,22	15,44	9,41	0	2 747 949,75
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,69	0,70	0,70	0,00	6,56	0	0	0	404 880,24

Fondivalitsejad

AVARON ASSET MANAGEMENT Narva mnt 5-58, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
DANSKE CAPITAL AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@sampopank.ee, www.danskecapital.ee, www.sampopank.ee
ERGO FUNDS AS A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn, tel 610 6500, faks 610 6501, funds@ergo.ee, www.ergo.ee
AS GA FUND MANAGEMENT Roosikrantsi 11,

Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee
AS GILD PROPERTY ASSET MANAGEMENT Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealestate.com, www.gildrealestate.com
LHV VARAHALDUS AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
NORDEA PENSIONSESTONIA AS Liivalaia

45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
TRIGON FUNDS Viru väljak 2, Metro Plaza 5. korrus, Tallinn 10111, tel 667 9200, faks 667 9201, fond@trigon.ee, www.trn.ee
AS SEB VARAHALDUS Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
SWEDBANK INVESTEERIMISFONDID AS Liivalaia 8, Tallinn 15038, tel 631 1606, faks 631 1636, funds@swedbank.ee, www.swedbank.ee/fondid

Maaklerifirmad

COMPENSA LIFE VIENNA INSURANCE GROUP SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensallife.ee, www.compensallife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

VERSOBANK EESTI Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
SAMPO PANK Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB ENSKILDA EQUITIES Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802

MANDATUM LIFE INSURANCE BALTIC SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee
SWEDBANK AS Liivalaia 8, Tallinn, tel 631 0310, faks 631 0410

4,83

dollarit aktsia kohta on väikseim kasum, mida Wal-Mart tänavu teenib. Ülemine kasumiootu-se äär on 4,93. Varem prognoosis ettevõtte kasu-miks aktsia kohta 4,72-4,92 dollarit.

John Chambers: Euroopas lähevad as-jad enne hullemaks, kui paranevad.

Cisco juhatuses esimees kommenteeris kvartalitulemusi avaldades Euroopa turu valitsevat nõrkust, kuhu Cisco Systems müüb viiendiku toodangust. Cisco kvartalikasum mõnede kuludeta aktsia kohta oli 47 senti võrreldes analüütikute 46sendise ootusega. Käive kasvas 4,4 protsenti, 11,7 miljardile dollarile, millega ületati analüütikute ootuseid saja miljoni dollari võrra.

FONDID

reklaam

Mandatum Life

15.08

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Mandatum Life Conservative Strategy, EUR	105,75	106,81	105,75	-	0,55	1,37	4,11	-	-
Mandatum Life Balanced Strategy, EUR	114,26	115,97	114,26	-	0,68	1,84	5,08	-	-
Mandatum Life Aggressive Strategy, EUR	123,73	126,21	123,73	-	-2,02	-0,58	5,49	-	-
Mandatum Life Fixed Income, EUR	135,18	135,86	135,18	-	6,20	7,35	6,14	-	-
Mandatum Life Global Food, EUR	119,23	121,61	119,23	-	-7,06	-10,85	6,06	-	-
Mandatum Life Emerging Opportunities, EUR	104,52	106,62	104,52	-	7,11	-0,48	-	-	-
Mandatum Life Global Equity, EUR	134,60	137,30	134,60	-	3,61	3,35	4,88	-	-
Mandatum Life Europe Equity, EUR	148,22	151,19	148,22	-	9,53	4,30	5,97	-	-

Swedbank Investeeringisfondid AS

15.08

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond K1, EUR	0,78	0,79	0,79	1,75	4,88	5,24	3,31	1,51	34 673 253,70
Pensionifond K2, EUR	0,86	0,86	0,86	3,18	6,95	6,41	4,77	-0,41	145 585 710,16
Pensionifond K3, EUR	0,99	1,00	1,00	5,94	9,03	10,12	6,69	-1,21	371 800 821,72
Pensionifond K4, EUR	0,73	0,74	0,74	10,05	11,61	14,88	-	-	19 213 689,28
Pensionifond V1, EUR	1,13	1,16	1,14	3,94	7,84	8,77	5,41	-1,71	8 254 631,66
Pensionifond V2, EUR	0,87	0,89	0,88	7,40	9,76	11,35	7,11	-3,81	16 410 883,31
Pensionifond V3, EUR	1,02	1,04	1,03	12,48	12,27	15,17	8,44	-6,79	33 059 522,75
Kesk-Aasia Aktsiafond, EUR	4,03	4,13	4,07	22,01	5,43	-2,33	4,99	-16,86	6 223 039,70
Ida-Euroopa Aktsiafond, EUR	7,70	7,90	7,78	24,41	27,73	11,63	4,65	-22,92	25 984 258,97
Ida-Euroopa Kinnisvara Af, EUR	2,99	3,06	3,02	23,99	15,83	5,41	-5,34	-28,69	7 362 588,62
Fondifond 100, EUR	9,42	9,66	9,52	15,54	13,84	15,44	9,34	-6,25	62 527 761,61
Fondifond 30, EUR	10,60	10,87	10,71	5,64	8,85	8,47	5,55	-0,60	13 811 360,72
Fondifond 60, EUR	10,14	10,40	10,24	9,87	11,33	12,24	7,61	-3,18	51 390 037,96
Venemaa Aktsiafond, EUR	15,21	15,59	15,36	25,83	17,55	6,50	16,39	-9,16	52 093 832,81

ASSEB Varahaldus

15.08

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
SEB Energiline Pf, EUR	0,714	0,721	0,721	3,00	7,61	7,96	-	-	7 213 427,67
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,894	0,903	0,903	0,98	4,69	4,29	4,86	4,60	48 465 648,16
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,817	0,825	0,825	1,09	4,45	4,95	4,69	-	10 438 799,56
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,936	0,945	0,945	1,70	6,10	5,57	5,28	-2,24	256 714 138,56
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,879	0,897	0,888	13,63	10,93	12,57	8,37	-4,51	13 162 679,18
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,118	1,140	1,129	3,99	5,47	5,35	4,95	-1,11	10 020 857,63
SEB Aktiivne Fondifond A, EUR	6,957	7,098	7,027	11,690	13,060	18,300	10,310	-7,050	3 826 657,00
SEB Dünaamiline Fondifond A, EUR	8,352	8,521	8,436	8,220	11,350	14,420	8,650	-4,830	5 808 368,00
SEB Tasakaalukas Fondifond A, EUR	10,457	10,668	10,563	3,890	9,670	10,260	7,330	0,600	1 052 344,00
SEB Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	12,804	12,804	12,804	5,460	16,430	12,560	9,110	4,850	61 781 476,00
SEB Geneerilise Farmaatsia Fond A, EUR	9,181	9,367	9,274	13,190	9,450	3,450	7,290	-2,610	2 483 439,00
SEB Kasvufond A, EUR	5,976	6,097	6,037	22,300	15,290	-2,970	4,870	-8,250	13 327 349,00
Vahendatavad Fondid *									
SEB Guarantee Fund 80, EUR	98,840	99,334	98,840	3,990	-0,540	-3,140	-2,480	-	33 493 094,80
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,451	1,451	1,451	3,010	8,510	8,750	6,160	4,230	380 230 000,00
SEB Danish Mortgage Bond Fund, EUR	127,708	127,708	127,708	3,120	2,950	7,140	6,040	-	88 900 000,00
SEB High Yield Fund, EUR	122,903	124,132	122,903	3,910	9,580	13,120	-	-	1 802 190 000,00
SEB Short Bond Fund EUR	1,271	1,271	1,271	0,120	-0,140	0,010	0,010	-	50 790 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	104,031	105,071	104,031	-	4,150	-	-	-	-
SEB Strategy Defensive Fund	104,748	104,748	104,748	-	3,180	-	-	-	131 030 000,00
SEB Strategy Growth Fund	103,412	104,446	103,412	-	3,520	-	-	-	-
SEB Strategy Opportunity Fund	102,853	103,882	102,853	-	3,040	-	-	-	-
SEB Global Chance/Risk Fund, EUR	0,781	0,797	0,789	16,310	14,080	22,160	13,360	-1,280	83 460 000,00
SEB Eastern Europe Fund ex Russia, EUR	2,615	2,667	2,641	20,480	17,420	4,540	5,790	-8,390	119 470 000,00
SEB Eastern Europe Small Cap Fund, EUR	2,500	2,550	2,525	17,460	7,540	-7,850	7,150	-10,440	81 170 000,00
SEB Russia Fund, EUR	9,797	9,995	9,896	25,410	14,420	2,400	14,440	-1,420	278 660 000,00
SEB Ethical Europe Fund, EUR	2,158	2,202	2,180	18,830	15,910	19,240	7,080	-7,130	14 570 000,00
SEB Europe Chance/Risk Fund, EUR	1147,650	1170,834	1159,242	19,060	14,790	20,200	7,170	-8,010	14 150 000,00
SEB Europe Fund, EUR	3,180	3,244	3,212	18,640	16,070	20,090	7,960	-6,560	165 830 000,00
SEB Nordic Fund, EUR	6,698	6,834	6,766	22,910	20,740	22,380	9,820	-2,440	67 000 000,00
SEB Nordic Small Cap Fund, EUR	165,150	168,486	166,818	21,760	18,420	18,380	-	-	39 880 000,00
SEB North America Chance/Risk Fund, EUR	3,876	3,954	3,915	18,030	16,390	33,280	16,350	1,650	179 200 000,00
SEB Japan Chance/Risk Fund, EUR	0,391	0,399	0,395	21,670	1,940	1,070	0,420	-8,400	26 420 000,00
SEB Asia ex. Japan Fund, EUR	6,867	7,005	6,936	18,950	16,050	22,940	14,490	3,200	170 510 000,00
SEB Asia Small Caps ex. Japan Fund, EUR	3,189	3,253	3,221	18,110	19,040	8,950	7,360	-3,820	57 500 000,00
SEB Concept Biotechnology, EUR	45,806	46,264	45,806	20,590	26,850	60,390	-	-	100 690 000,00
SEB Medical Fund, EUR	3,277	3,343	3,310	11,370	16,080	35,280	17,110	4,640	23 570 000,00
SEB Asset Selection Fund, EUR	13,435	13,707	13,571	10,020	-5,750	-6,020	0,320	-	1 309 070 000,00
SEB Key Select, EUR	9,616	9,762	9,713	3,120	0,890	-1,540	-2,250	-	93 300 000,00
SEB Listed Private Equity Fund, EUR	150,830	153,878	152,354	20,460	17,770	12,830	-	-	185 650 000,00

* Vahendatavate fondide tagasisõitmis- ja väljalaskemahud saab vaadata www.seb.ee/fondikursid. Fondide mahud on seisuga 30.06.2012.

Trigon Funds

15.08

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Arenevate Turgude Agrisektori Fond, EUR	90,50	93,27	92,35	27,30	-4,24	-21,69	-11,26	-	7 457 658
Balkani Fond, EUR	12,22	12,66	12,41	29,43	32,33	15,59	2,93	-17,20	6 513 435
Arenevate Turgude Finantssektori Fond, EUR	156,03	160,80	159,21	22,40	13,71	5,28	6,71	-	4 023 974
Uus Euroopa Kasvufond, EUR	11,77	12,19	11,95	28,31	10,50	-7,99	-2,18	-17,74	1 786 043
Uus Euroopa Väärtusfond, EUR	18,80	19,47	19,08	18,00	15,83	13,61	13,04	-8,60	15 379 537
Venemaa Top Picks Fond, EUR	20,41	21,13	20,72	35,49	9,63	2,73	25,89	-3,71	9 778 278

ÄRIPÄEVA KOOLITUS

28. augustil

SUHTLEMINE KEERULISTES OLUKORDADES

Kuidas käituda pingelistes suhtlemissituatsioonides?

Koolitus annab:

- teadmisi inimese käitumise varjatud motiividest
- selgitusi ja tehnikaid keerulistes olukordades tegutsemiseks
- võtteid, mille abil enese ja teiste emotsioonidega hakkama saada
- lahendusi osalejate endi elust võetud situatsioonidele

Koolitaja on MARE PORK

Äripäev

Täpsemat kava vaata aadressil www.koolitus.aripaev.ee.

Koolituse hind on 299 eurot (+ km).

Registreerimine aadressil koolituskeskus@aripaev.ee või telefonil 667 0100.

Tule liitu raamatuklubiga
www.raamatuklubi.aripaev.ee

Liitujate vahel LÄHEB LOOSI:

- kolmekäiguline õhtusöök kahele Kõue mõisa restoranis Kaheksa Jalga
- ajakirja Imeline Ajalugu kolm pooleaasta tellimust
- hulk häid raamatuid

Äripäev raamatuklubi

www.kau.ee

Mike Duke: Arvestades majanduslikku survet, usume, et meie hinnaliidri ja väärtuse liidristaatus muutub kõigis sissetulekuklassides ühe olulise maksi.

Wal-Marti juhatuse esimees usub, et ettevõtte madalad hinnad viivad suurema kliendilojaalsuseni.

TÕUSJAD

Veolia Environnement

8,66 EUR

+4,48%

Nokia

2,16 EUR

+4,14%

Vestas Wind Systems

30,42 DKK

+4,11%

Ruukki Group

0,51 EUR

+4,08%

Erste Bank Group

16,07 EUR

+3,71%

Stonesoft

1,53 EUR

+3,38%

Üle pika aja tuli Vee-
renni tänavalt tõsiselt
positiivne uudis. Balti-
ka teenis kvartalikasumi. Siis-
ki ei ole aktsial veel positiiv-
set P/E suhet, kuna kolm eel-
nenud kvartalit oldi punases.

Viking Line ei ole eredaim kriit karbis

Kui vähese aktiivsusega Tallinna börsil oleks Viking Line'i aktsia, siis oleks see aktsia isegi meie konnatiigi mastaabis vähekaubeldav. Näiteks eile, kui ettevõ-

te avaldas kvartalitulemused, tehti aktsiaga vaid üks tehing, kus käivet tuli 185 eurot.

Tallinna börsil oli eilse sellest aktsiast väiksem käive vaid kahe ettevõtte aktsial. Merko Ehituse aktsia käive oli null, Trigon PD aktsia käive ulatus 42,00 euron.

Viking Line'i kasum kahanes ning ettevõtte en-
nustas kogu selleks aastaks nõrka tulemust. Sel-
lele vaatamata ostis keegi aktsia kolm protsenti
üles, 18,49 eurole.

Eile said aktsionärid rahaga hääletada ka üle-
eile öhtul avaldatud Tallinki tugevate tulemuste
peale. Aktsia hind tõusis 4,4 protsenti, 0,692 eu-
role. Tallinki aktsiaga tehti 138 tehingut ja 213
17eurone päevakäive.

Viking Line'i kasum vähenes. Ahvenamaal re-
gistreeritud Viking Line'i II kvartali kasum vähe-
nes aastaga 25 protsenti, 0,9 miljonile eurole.

Tallinki kvartalikasum aga kasvas 20 miljoni-
le eurole. Vikingi käive kasvas 0,8 protsenti, 131,9
mln eurole. Tallinki käibeks kujunes 245 miljo-
nit eurot.

Tallink on turuväärtuselt väärt 466 miljonit
eurot võrreldes Viking Line'i 200 miljoniga. Ka
aktsiate käsi on käinud aasta algusest erinevalt.
Tallinki aktsia on tõusnud 21 protsenti ja Viking
Line'i oma on vajunud 16,3 protsenti.

Viking Line'i aktsia hinna-kasumi suhte näit
on 49 võrreldes Tallinki üheksaga, mis teeb Tal-
linkist suhtarvult oluliselt madalamalt hinna-
tud aktsia.

Tugevalt liikus eile ka Baltika aktsia, mis suu-
tis üle 3,5 aasta teenida kvartalis kasumi. Aktsia
galopeeris üles 8,1 protsenti, 57,3 sendile. Käivet
tuli aktsial 39 423 eurot. Aasta algusest on aktsia
hind tõusnud 91 protsenti.

Viimastel päevadel avaldatud tugevate tule-
muste najal, kuid ka näiteks Ekspress Grupi ak-
sia eilse 3,6prtosendise tõusu ja Tallinna Vee
1,3prtosendise tõusu toel on Tallinna börsiin-
deks teinud 52 nädala tipu. Indeks oli kõrgemal
viimati mullu juulis.

ROMET KREEK
romet.kreek@aripaev.ee

**Näiteks eile, kui
ettevõtte avaldas
kvartalitulemused,
tehti Viking Line'i
aktsiaga vaid üks
tehing, kus käivet
tuli 185 eurot.**

TULEMUS

Viking Line on
vaevalt kasumis

**Viking Line raporteeris eile II kvartali puhas-
kasumi 25protsendisest vähenemisest.** Puhas-
kasum kahanes 1,2 miljonilt eurolt 0,9 miljoni-
le eurole, teatas ettevõtte börsile. Viking Line'i II
kvartali käive kasvas aastaga 0,8 protsenti võrra,
131,9 mln eurole.

Viking Line andis kasumihoiatuse, kuna olu-
kord on jäänud keeruliseks ja see väljendub jät-
kuvas surves piletihindades. Kogu aasta reisija-
te ja kaubavedude maht jääb mullusele tasemele.
Järsult on kasvanud kütuse hinnad. Viking Line'i
käive ei ole piisavalt kasvanud, et käia kaasas ku-
lude kasvu trendiga.

“Meie tulemuste väljavaade on võrreldes I
kvartali tulemuste avaldamise ajaga halvenenud
ja 2012. aasta peaks näitama negatiivset tule-
must,” teatas ettevõtte. „Seetõttu oleme võtnud ka-
sutusele meetmed, et parandada tulemusi nii lü-
hiajaliselt kui ka pikas perspektiivis.“

SOOVITUS

Tallinki hea tulemus
lubaks dividendi

**Tallinki II kvartali majandustulemusi kom-
menteerinud SEB Enskilda analüütik Marko
Daljajev ütles, et laevafirma tulemused üle-
tasid nende ootusi ning jõudsa laenu tagasi-
maksamise tulemusel võiks firmalt tuleval aas-
tal dividende oodata.** “Ootasime 242 miljonit
eurot müügitulu, tegelik tulemus tuli protsen-
di võrra kõrgem. Ärikasumiks ootasime 26 mil-
jonit eurot, tegelikuks kasumiks oli 29 miljonit
eurot (ehk ärikasumimarginaaliks 12%). Puhas-
kasumiks ootasime 17 miljonit eurot, tegelik tu-
lemus oli kolme miljoni euro võrra kõrgem (ehk
puhaskasumimarginaaliks oli 8%),” võttis Dalja-
jev numbrid kokku.

“Tallink on vaba rahavoo arvel jõudsalt oma
laenukoormust vähendanud ja meie hinnangul
jõuab kapitali struktuuriga 2012. aasta lõpuks
tasemele, kust oleks mõistlik hakata dividende
maksma,” avaldas Daljajev lootust.

Tema hinnangul eeldab jätkusuutlike divi-
dendide maksmine laenu tagasimaksegraafiku
mõningast pikendamist.

LANGEJAD

NCCA

123,10 SEK

-5,09%

Carlsberg

510,50 DKK

-1,83%

CRH

14,10 EUR

-1,47%

Vodafone Group

186,45 GBp

-1,22%

Royal Philips

18,49 EUR

-1,20%

Royal Dutch Shell A

28,66 EUR

-0,83%

Facebooki aktsiate
kauplemispiirang va-
bastas müügiks veel
aktsiaid, millele aktsia rea-
geeris langusega.

ÄRIPÄEVA JUHTIMISKOOL Uus lend!

Inimeste juhtimine. Mina kui meeskonnajuht Koolitaja **ANDRES LIINAT**

Inimste juhtimine. Suhted teiste ja endaga. Emotsioonid töösuhetes Koolitaja **MARE PORK**

Strateegiline juhtimine Koolitaja **MART RAIK** Finantside juhtimine Koolitaja **MARGUS TINITS**

Tulemuste saavutamine Koolitaja **ELAR KILLUMETS** Ajajuhtimine Koolitaja **TAURI TALLERMAA**

**ALUSTAB
27.
SEPTEMBRIL**

Info ja
registreerimine
telefonil **667 0100**
või e-posti aadressil
koolituskeskus@aripaev.ee

Koolitusprogrammi
hind
1884 eurot+km